

Poľské MZV: Za začiatok vojny je zodpovedný ZSSR

Ako nás Nemci rabovali

Aj k vám dorazí Legiovlak

BOJOVNÍK

DVOJTÝŽDENNÍK ANTIFAŠISTOV

Ročník LXII 24. 8. 2017 Cena 0,70 € (0,44 € pre predplatiteľov)

17

Naša anketa

29. augusta si pripomenieme 73. výročie SNP, v ktorom sa náš národ vzoprel fašizmu a prihlásil sa k hodnotám humanizmu, tolerancie a mieru. Ubúdajúcimi rokmi je však antifašistický charakter aj na Slovensku nahľadovaný prenikaním názorov zľahčujúcich a dokonca ospravedlňujúcich fašizmus.

Dozrel už konečne čas, aby sa naša spoločnosť opäť nekompromisne postavila proti všetkým prejavom fašizmu a nemilosrdne ich trestala? Čo odporúčate?

Michal Kuchár, tajomník ObIV SZPB Spišská Nová Ves:

– Kde začať? V dnešnej modernej dobe sú už deti v predškolskom veku na vyššej vedomostnej a intelektovej úrovni, ako za našich čias školáci prvých ročníkov základnej školy. Práve preto je potrebné veľmi citlivo pristupovať už k deťom predškolských tried materských škôl a to isté platí aj pre žiakov prvého stupňa základných škôl pri vysvetľovaní našej histórie, vojny a nakoniec aj SNP. Čím skôr s tým začneme, tým lepšie.

Ján Homišan, predseda ObIV SZPB Stará Ľubovňa:

– Náš národ veľmi skoro začína zabúdať na to, čo fašizmus spôsobil v 30–40-tych rokoch minulého storočia. Aké útrapy priniesol do mierovo žijúcich rodín.

Otázka, či dozrel čas, aby naša spoločnosť sa nekompromisne postavila proti všetkým prejavom fašizmu a nemilosrdne ich trestala prichádza neskoro. Prespali sme „hodinu dvanásť“. Pliaga fašizmu sa vtiera do našej spoločnosti rafinovanými spôsobmi. Je ešte nádej ju zastaviť, ale to musia byť od kompetentných úradov, politikov a samotných občanov naozaj razné kroky. Ináč nás pohltí ako nevyliciteľná rakovina.

Zuzana Gergelyová, HDK pri ObIV SZPB Trnava:

– V súčasnosti, keď sú nám známe deň po dni udalosti, ktoré viedli od ideí fašizmu k národnému socializmu (nacizmu) a ten sa vyvinul do masového vyvražďovania a zabíjania miliónov ľudí – je ešte potrebné uvažovať „čo s tým“?

Milióň hynuli jednak na bojiskách a jednak v koncentračných táborech typu fabrík na smrť (Sobibor, Auschwitz, Majdanek...). V mene ideológie fašizmu a nacizmu, ktoré zosobňovali politickí dobrodruhovia, nechávajúci sa osloviť titulom „führer“, „duce“ či „vodca“.

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Hajlujúci Buddha

Naozaj nezvyčajný prípad prerokovali na súde v Škótsku. Na lavici obžalovaných stál 29-ročný Mark Meehan, ktorého hlavnou obžalobou bolo, že naučil psíka svojej priateľky povely. Za Sadni!, či Podaj labku! by mu určite trest nehrozil, on však mopslíka s menom Buddha naučil hajlovať.

Buddha pri počutí známeho nacistického pozdravu, či pri slovnom spojení „židia do plynu“ zdvihol svoju pravú labku. Nadšený mladík si to dokonca zvečnil na videu a umiestnil na populárny kanál Youtube.

Po tom, čo video videli už takmer tri milióny ľudí, mu na dvere zaklopala polícia. Vyšetrovateľom tvrdil, že chcel len nahnevať priateľku, ktorá ho už otravovala neprestajným tvrdením, akého rozkošného psíka má. Meehan sa nakoniec všetkým verejne ospravedlnil za nevhodnosť v ďalšom videu. Trest ho však neminie.

A. Mikundová, zdroj: thesun.co.uk

Delegácia SZPB a ČSBS. Zľava predseda HOSk partizánov v SNP a zahraniční Karol Kuna, J. Vodička, P. Sečkář, J. Páček a podpredseda ÚR SZPB Norbert Lacko. V druhom rade vľavo stojí tajomník ÚR SZPB Viliam Longauer.

Kalište: „Vytiahnite svojim deťom slúchadlá z uší...“

...a povedzte im, čo sa tu stalo. Lebo len tak sa dá urobiť náprava.“ požiadal v príhovore pietne zhromaždenie generálny riaditeľ Múzea SNP Stanislav Mičev.

Tohtoročné Stretnutie generácií, záštitu nad ktorým prevzal predseda vlády SR Robert Fico, však dostalo aj veľmi nepríjemný odkaz. Na jednom z plagátov, pojednávajúcom o tunajšej vojnovnej Partizánskej republike, je vyobrazený veliteľ partizánskeho oddielu Stalin major Alexej Afanasievič Martynov. Niekoľko však jeho vyobrazenie prestrelil tromi guľkami.

12. Stretnutie generácií sa vydarilo. Počasím, takmer trojtisícovou účasťou i myšlienkami vystupujúcich. Pri pamätníku zavraždených Kališťanov sa zhromaždeniu prihovorili podpredseda vlády SR Peter Pellegrini, zástupca náčelníka generálneho štábu genpor. Pavel Macko, predseda ČSBS Jaroslav Vodička, generálny riaditeľ Múzea SNP Stanislav Mičev a za or-

ganizátora predseda ObIV SZPB Ján Páček.

Okrem nich sa pietnej spomienky na 46 zavraždených Kališťanov zúčastnili zástupca verejnej ochranky práv Marián Torok, poslanec NR SR Martin Klus, poslanec EP Vladimír Maňka, poslanci za VÚC BBSK, prednostovia OÚ B. Bystrica, Brezno, Zvolen a Žiar nad Hronom a primátor Tisovca. Za Úniu vojenských veteránov boli prítomní Pavol Marko

(Pokračovanie na str. 4)

Slovenský zväz protifašistických bojovníkov Vás pozýva na pochod proti fašizmu, ktorý sa uskutoční 29. augusta hneď po skončení oficiálnych osláv SNP v Banskej Bystrici.

Nasledujme príklad našich predkov a postavme sa spoločne proti fašizmu. Ukážme každému, že Banská Bystrica je povstalecké mesto!

Gerardo Femina: Zvrhnutie bômb na Hirošimu a Nagasaki bolo teroristickým činom

Spojené štáty sa musia japonskému ľudu ospravedlniť. Správy z ostatnej doby, teroristické útoky v Paríži, atómové testy v KĽDR a rastúce napätie medzi USA a Ruskom nás nútia zamyslieť sa nad témou rastúceho násillia a atómovej hrozby.

Úvaha nás zavedie späť k tragickým udalostiam z roku 1945. Použitie bômb na Hirošimu a Nagasaki nebolo na ukončenie vojny nutné. Zhodujú sa v tom nielen historici, ale aj väčšina predstaviteľov americkej armády. Generál Dwight Eisenhower sa vyjadril jasne: Japonci boli pripravení vzdať sa a nebolo nutné udrieť na nich s tou strašnou vecou.

Správa amerického prieskumu strategického bombardovania uvádza: „Na základe podrobných vyšetrení všetkých skutočností a svedectiev japonských vodcov sa predpokladá, že určite pred 31. decembrom 1945 a pravdepodobne pred 1. novembrom 1945, by sa Japonsko vzdalo, aj keby atómové bomby neboli zhodené. A to aj v prípade, že by Rusko nevstúpilo do voj-

ny a aj ak by nebola plánovaná či uvažovaná žiadna invázia.“

V skutočnosti boli bomby zamerané na tých, ktorí nezomreli, na japonský národ a na zvyšok sveta. A to je charakteristické pre teroristické činy: nezasiahnuť priamo nepriateľ, ale zasiahnuť nevinných ľudí s cieľom vyvolať teror.

Nešlo o rozhodnutie, ktoré malo ukončiť vojnu, ale o úmyselný krutý čin na preukázanie sily, išlo o hrozbu a varovanie pre celý svet.

Ak by atómovú bombu použilo Nemecko, nepochybne všetci by sme to považovali za vojnový zločin. Medzinárodné spoločenstvo by zaň považovalo aj to, ak by atómové bomby zhodil Sovietsky zväz.

Akýkoľvek štát by sa mohol v budúcnosti rozhodnúť použiť atómovú zbraň a zdôvodňovať to „humanitárnou“ potrebou, aby vyriešil konflikt či obmedzil počet obetí.

Práve toto je dôvod, prečo USA musia uznať, že išlo o krutý zločin a oficiálne sa Japonsku ospravedlniť. Iba priznaním si chýb sa vyhneme ich zopakovaniu.

Výňatok z ac24.cz, 6. 8. 2017

Celý článok: <http://ac24.cz/zpravy-ze-sveta/10851-svrzeni-bomb-hirosima-nagasaki-teroristicky-cin>

Na zamyslenie:

Slováci okrem rozumu majú aj srdce. A aj tým hovoria a konajú!

Vojnový veterán brigádný generál MILAN PÍKA

ISSN 03223-2018

9 770323 201002

17

WSJ: Rusko sa pokúša zničiť americký svetový poriadok

Rusko pod vedením prezidenta Vladimíra Putina sa začalo správať nie ako „regionálna mocnosť“, aktívne spolupracuje dokonca aj so štátmi, kde bol jeho vplyv predtým nulový, píše The Wall Street Journal.

Kremľ pracuje na tom, aby rozdrvil svetový poriadok, na čele ktorého sú USA, uvádza „InoTV“ text článku riaditeľa programu pre štúdium Ruska a Eurázie v Carnegieho fonde „Za medzinárodný svet“ Eugene Ramera a viceprezidenta fondu Andrewa Weissa, ktorý bol uverejnený vo WSJ.

V ostatných rokoch Vladimír Putin dosiahol svetovú úroveň, „začal aktívne používať diplomaciu úsmevov a osobné čaro“ v štátoch, kde bol vplyv Moskvy prakticky na nule, hovorí sa v článku.

Podľa jeho autorov, Rusko je dnes prítomné na väčšej časti Blízkeho východu, v Európe, v niektorých častiach Afriky a dokonca aj v Latinskej Amerike. Moskve sa podarilo nájsť množ-

stvo príležitostí, teraz využíva rozkol v západnom svete.

Autori sú presvedčení, že program Ruska je založený na upevňovaní svojho vplyvu „na úkor Washingtonu a na úkor pravidiel základného medzinárodného systému, ktorý vybudovali USA od čias druhej svetovej vojny“.

Rusko „vniklo tam, kde USA a ich partneri svoje pozície alebo vzdali alebo nič s tým nemohli urobiť“.

Aktivita Moskvy je teraz nasmerovaná nie na to, aby diktovala tie alebo iné podmienky v osobitných častiach sveta, ale na to aby „podkopala a zlikvidovala medzinárodný poriadok, na čele ktorého sú USA, v ktorom platia pravidlá ekonomickej otvorenos-

ti, demokratickej zodpovednosti a nadvlády práva“.

WSJ tiež píše, že Rusko sa snaží „oddialiť“ čo možno najviac medzinárodných hráčov od tých štruktúr a bezpečnostných opatrení, nad vytvorením ktorých Washington úporne pracoval počas niekoľkých generácií“.

Za pozornosť stojí aj to, že autori článku hovoria o „nadvláde práva“ vo svetovom poriadku vybudovanom Spojenými štátmi, no nespomínajú, že práve Amerika vtrhla, napr. do Sýrie, nemajúc na to nijaké právne poverenie. A naopak Rusko tam koná na základe zákonných základov, založených na žiadosti sýrskych úradov.

Podľa vz.ru, 5. 8. 2017

Extrémistické výroky Krupu sú bez trestu

Výroky poslanca extrémistickej LS NS Petra Krupu, ktoré propagovali neonacizmus a hanobili Židov a Rómov, zostanú zatiaľ bez trestu. Vyšetrovateľ zastavil trestné stíhanie, pretože sa Krupa k statusom na sociálnej sieti nepriznal a polícia mu nevedela dokázať ich autorstvo.

Pod menom Peter Krupa a fotografiou poslanca bolo v roku 2012 zverejnených viacero nenávisťných príspevkov znevažujúcich Rómov a Židov. Vyšetrovať to v roku 2016 začala trenčianska krajská polícia, prípad neskôr prevzala Národná kriminálna agentúra.

„V súčasnej dobe je v danej trestnej veci trestné stíhanie prerušené, pretože sa doposiaľ nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce začať trestné stíhanie proti konkrétnej osobe,“ oznámil hovorca prezídia policajného zboru Martin Wäldl. Ak by chcel vyšet-

rovateľ poslanca trestne stíhať, musel by dokázať, že Krupa je autorom týchto extrémistických vyjadrení, čo sa podľa polície nepodarilo.

S rozhodnutím vyšetrovateľa sa stotožnil aj dozorujúci prokurátor.

Krupa nie je jediným kotlebovcom, ktorého pre propagáciu fašizmu a popieranie ľudských práv preveruje polícia. Tá minulý týždeň v súvislosti s rozdávaním šekov s neonacistickou symbolikou vzniesla obvinenie voči predsedovi strany Marianovi Kotlebovi.

Zo šírenia extrémizmu sú obvinení aj poslanci Milan Mazurek a Stanislav Mizík. Nebezpečenstvo tejto strany, ktorá je presiaknutá fašistickou ideológiou, považuje generálny prokurátor Jaromír Čížnar za vážne. V máji tohto roku preto predložil na Najvyšší súd návrh na jej rozpustenie. *Pravda.sk, 3. 8. 2017 (výňatok)*

Lavrov: Ani jedna farebná revolúcia nikomu nezlepšila život

Existuje hromada faktov, ktoré potvrdzujú, že veľvyslanectvá USA v rôznych štátoch riadia miestnu opozíciu, vyhlásil minister zahraničných vecí RF S. Lavrov na všeruskom mládežníckom vzdelávacom fóre „Územie zmyslov na Kljazme“ (volný preklad).

Lavrov tiež vyjadril nádej, že na území Ruska už nikdy nevzplanie farebná revolúcia. „Neexistuje ani jedna skúsenosť z tzv. farebných revolúcií, ktorá by zlepšila život. A to nielen v krajinách bývalého ZSSR, ale aj v iných častiach sveta, v ktorých sa z vonku pokúšajú meniť vlády a pod-

porovať opozíciu,“ povedal Lavrov a dodal: „Skúsenosti za ostatných 15 rokov ukazujú, že čoraz viac to už začínajú chápať i samotné národy, ktoré sa stávajú ‚predskúsenými‘ týmto plánom“.

„Američania majú takúto filozofiu: dokonca aj vtedy ak (miestnu) vládu považujú za legitímnu a nemajú voči nej žiadne osobité výhrady, držia ju neustále v napätí, ukazujúc, že oni pracujú aj s opozíciou“. Zdôraznil, že „v malom rozsahu ide o teóriu riadeného chaosu“.

„Čím viac to bude vriieť, tým príjemnejšie sa im bude pozerať na tento vývar a dochucovať ho tým, čo budú považovať za potrebné,“ vysvetlil.

Podľa vz.ru, 11. 8. 2017

Vladimír Mezencev: Z ukrajinského zápisníka

I keď na územiach tzv. Doneckej a Luhanskej ľudovej republiky sú mnohí, ktorí si neželajú autonómiu, alebo samostatnú republiku, odtrhnúť od Ukrajiny, ale chcú sa stať občanmi Ruskej federácie, teraz sa hrdo hlásia k Ukrajine!

Predovšetkým preto, lebo chcú mať nové biometrické pasy občana Ukrajiny, aby mohli vycestovať do EÚ. Samozrejme, s cestovnými dokladmi týchto tzv. republík, ani s ruskými by sa im to nepodarilo.

V Donecku, ako sa hovorí, na každom stĺpe možno uvidieť oznamy o možnosti získať takýto

pas za 3 000 hrivien (cca 106 eur), pričom oficiálne stojí 561 hrivien (19,90 eura). Občania týchto dvoch „republík“ sú však naďalej oficiálnymi občanmi Ukrajiny a tak majú na takéto pasy nárok.

Inak je to v prípade tých, ktorí žijú na Kryme – tí sa už pred časom stali oficiálnymi občanmi Ruskej

federácie. Napriek tomu cestujú na Ukrajinu iba preto, aby si vybavili ukrajinské biometrické pasy. Podľa oficiálnych údajov obyvateľa Krymu v súčasnosti vlastní najmenej 35 000 nových ukrajinských pasov. Ukrajinské úrady obyvateľom polostrova tieto cestovné doklady vydávajú pomerne ľahko – veď Ukrajina Krym stále považuje za svoje územie, dočasne okupované Ruskom...

Slovenskyzohlad.sk, 8/2017 (výňatok)

Čo píšú iní

Polské ministerstvo zahraničia vyhlasuje, že...

■ ...za začiatok 2. svetovej vojny je zodpovedný ZSSR

Polský minister zahraničia Witold Waszczykowski vyhlásil, že Sovietsky zväz spolu s Nemeckom nesú zodpovednosť za začiatok 2. sv. vojny. Takto okomentoval vyhlásenie ruského veľvyslanca Sergeja Andrejeva o tom, že v Poľsku musia byť zachované pamätníky sovietskym osloboditeľom a aj vďaka za oslobodenie krajiny od nacizmu.

„Predovšetkým by som skorigoval tento naratív, pretože dejiny poľsko-sovietskych, poľsko-ruských vzťahov nemožno začínať vidieť od momentu oslobodenia od nemeckej okupácie,“ povedal minister v rozhovore pre Wpolarityce. Ďalej uviedol, že ZSSR „veľmi napomohol začiatku 2. sv. vojny“, pretože „spolu s Nemeckom prepadol Poľsko“. A že bojujúci s Nemcami, Sovietsky zväz „ju viedol vo vlastnom záujme, pretože na daný moment už aj sám bol obeťou nemeckej agresie“.

* * *

■ Na toto poľské stanovisko zareagoval predseda komisie ruskej Rady federácie pre informačnú politiku Alexej Puškov.

Vyhlásil, že začiatok boja s nemeckým nacizmom treba začínať nie od paktu Molotov-Ribbentrop (august 1939), ale od Mníchova (september 1938): „Nie, pán Waszczykowski, začiatok druhej svetovej vojny treba datovať od Mníchova, kedy Západ odovzdal Československo Hitlerovi a Poľsko si z neho urvalo svoj kúsok,“ napísal ruský senátor na sociálnej sieti.

Podľa vz.ru a hlavnaspravy.sk, 11. a 13. 8. 2017

■ Americké esá nad Slovenskom

Nad Slovenskom sa Mustangy začali objavovať v lete 1944. Spreádzali bombardéry z letísk v Taliansku pri náletoch na rafinérie v Sliezsku, neskôr aj na ciele na samotnom území Slovenska. Americké letectvo u nás stratilo spolu šesť Mustangov, z toho dva museli 17. 9. 1944 po poruche pristáť na povstaleckom letisku Tri Duby.

Vôbec prvý úspech v našich končinách dosiahol major Herschel Green, ktorý 7. júla 1944 na moravsko-slovenskom pomedzí zasiahol a poškodil dva Messerschmitty Bf 109. Herschel Green dosiahol spolu 18 víťazstiev vo vzduchu a ďalších 10 lietadiel zničil na zemi.

Aj ďalšie americké esá dosiahli časť zo svojich úspechov nad Slovenskom. Pri leteckej bitke 29. 9. 1944 medzi Žilinou a Nitrou piloti Mustangov zostrelili päť nemeckých stíhačov a dva ďalšie poškodili. Dva Bf 109 si na konto pripísal poručík James Brooks, letecké eso s 13 zostrelmi. Osem kilometrov od Nitry poslal na zem jeden Focke-Wulf Fw 190 aj kapitán John Voll, ktorý bol s 21 zostrelmi tretím najúspešnejším pilotom Mustangov vôbec.

Obrana, č. 7/2017, str. 25

■ Pozostali po záchrancovi Židov Wallenbergovi žalujú

Proti ruskej tajnej službe FSB podala na moskovskom súde sťažnosť rodina Raúla Wallenberga, ktorý počas druhej svetovej vojny zachránil desiatky tisíc maďarských Židov pred koncentračnými tábormi.

Pozostali po švédskom diplomatovi požadujú prístup k archívu FSB. Wallenberga v roku 1945 zatkli v Budapešti sovietski vojaci a odvtedy bol nezvestný. Vlni ho švédske úrady vyhlásili za mŕtveho.

Príbuzní sa chcú dostať k originálnym dokumentom týkajúcim sa Wallenberga, ktoré FSB zdedila po sovietskej KGB. Rodina sa na FSB opakovane obracala a dosiaľ získala len neúplné materiály, povedal právnik pozostalých Ivan Pavlov.

Wallenberg pôsobil počas druhej svetovej vojny ako tajomník švédskeho veľvyslanectva v Budapešti. V maďarskej metropole zriadil niekoľko úkrytov pre Židov a taktiež pre nich zabezpečoval švédske cestovné doklady, ktoré im poskytovali ochranu. Pred deportáciami do nacistických koncentračných táborov tak zachránil najmenej 20-tisíc Židov.

V januári 1945 zadržali Wallenberga v Budapešti sovietski vojaci a jeho ďalší životný osud je dodnes zahalený tajomstvom. Podľa niektorých historikov bol dva roky po skončení vojny zastrelený v moskovskej väznici. Podľa oficiálnej sovietskej verzie, na ktorej trvá aj Rusko, diplomat zomrel po srdcovej udalosti v júli 1947. Viacero historikov ju však sponchybnuje a tvrdí, že Wallenberg žil ešte dlho v Rusku.

Švédske úrady vyhlásili minulý rok Wallenberga za mŕtveho a za dátum smrti určili 31. júl 1952, kedy mal 39 rokov.

Podľa pravda.sk, 28. 7. 2017

Inšpirujúce životné príbehy

Minister obrany SR Peter Gajdoš prijal 28. 7. 2017 účastníka národného boja za oslobodenie a veterána západného odboja brigádneho generála vo výslužbe Milana Píku, ako aj vdovu po významnom dôstojníkovi československej armády Ailsu Domanovú. Osobne im zagratuloval k životným jubileám a ocenil ich prínos pre slovenskú spoločnosť vo vojnovom i povojnovom období. Milan Píka oslávil v tento deň 95 rokov a Ailsa Domanová v máji tohto roku 90.

nia sa v živote. Odsťahoval sa do Bratislavy, kde žije dodnes.

Takisto pôvodom Britka Ailsa Domanová našla svoj druhý domov na Slovensku po tom, ako sa vydala za výsadkára Alexandra Domana. V bývalom Československu nezištne pomáhala vdovám a manželkám prenasledovaných veteránov západného odboja.

Minister obrany Peter Gajdoš oboch označil za silné a nezlomné osobnosti, ktoré si právom zaslú-

žia britské, české i slovenské významnenania, ktoré im boli v minulosti udelené.

Ako uviedol Milan Píka, Slovensko je pre neho „druhá vlasť“. „Slovensko mi zachránilo život a tomu vďačím za to, že tu môžem byť s vami. V tej dobe by som nevydržal vo svojej rodnej vlasti v Čechách. Slovinci majú okrem rozumu aj srdce a aj tým hovoria... A konajú,“ zdôraznil.

Podľa mosr.sk, 28. 7. 2017

Podporujeme podujatia, pripomínajúce neľahký boj o slobodu

Minister obrany SR Peter Gajdoš sa 29. júla v Starom Tekove zúčastnil na 12. ročníku podujatia „Boje na Hrone 2017“, ktoré je historickou rekonštrukciou bojov z marca 1945.

„Je v našom záujme, aby sme podporovali podujatia, ktoré atraktívnou formou približujú obyvateľom, ale predovšetkým mladým ľuďom, našu vojenskú históriu a neľahký zápas o slobodu,“ uviedol. Zároveň ocenil autentickejšie rekonštrukcie bojov a zanietenosť klubov vojenskej histórie, ktoré akciu zorganizovali.

Minister sa v Starom Tekove zúčastnil aj na pietnom akte kladenia vencov pri miestnom pamätníku. „Chcem aj tu u vás zdôrazniť, že si vážim a ďakujem každému, kto má záujem šíriť medzi ľuďmi úctu k histórii, k národu a tradíciám. Či už je to atraktívnou formou ako tu v Tekove, alebo aj rôznymi inými podujatiami, ktoré u ľudí pre-

budia vzťah k našej krajine, ale predovšetkým k záujmu podieľať sa na obrane vlasti,“ povedal.

Ako uviedol predseda branno-bezpečnostného výboru Anton Hrnko, pripomínanie si takých udalostí, ako je porážka fašizmu a víťazstvo antihitlerovskej koalície v 2. svetovej vojne, je výsostne aktuálne. Vo svete opäť dvíhajú hlavu sily, ktorým demokracia a mierová spolupráca medzi národmi sú minimálne cudzie pojmy.

Podľa mosr.sk, 29. 7. 2017 (krátené)

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

Milan Urban, predseda ObIV SZPB, Trebišov: – Prirodzenou cestou ubúda hrdinov spred 73 rokov a pribúda intolerancia, neznášanlivosť, nenávisť, ktoré do určitej miery majú na svedomí v niektorých prípadoch sociálne siete a média, ale aj niektorí politici. Bolo by načase, aby politici, ktorí sú zodpovední za spoločnosť, si uvedomili svoje postavenie a správali sa dôstojne, aby občan mohol byť na nich hrdý. Na zabávanie občanov sú herci, nie politici! Tí nech si robia svoju prácu a prijímajú zákony, ktoré trestajú nielen symboly fašizmu, ale aj ich tvorcov.

Ján Pacek, predseda ObIV SZPB, B. Bystrica: – Dôvod súčasného stavu je treba hľadať v udalostiach po r. 1989, kedy na obyčajného občana doľahli ťažoby prerozu spoločnosti na kapitalistický spôsob života. Stra-

ta životných istôt, ktoré boli za socializmu, ako istota zamestnania, dostupnosť podnikového bývania, vysoká úroveň školstva, bezplatné zdravotníctvo a ďalšie. Dnes už nikto nespomenie koľko ľudí v bezvýchodiskovej situácii ukončilo svoj život samovraždou a koľko bolo rozpadnutých manželstiev. Na druhej strane sa zo zahraničia začali okrem špekulantov vracajť aj potomkovia členov Hlinkovej gardy a prísluhovcov Tisovho režimu, hľadajúci spôsob odplaty za ich rodičov. Títo pohrobkovia sa dostali na miesta, na ktorých mohli ovplyvňovať myslenie mladej generácie, čím vytvorili podmienky na vznik novodobého ľudáckeho hnutia, na extrémizmus a rasovú neznášanlivosť.

Áno, dozrel čas, aby sa spoločnosť prebrala a začala uplatňovať čl. 29 odsek 3 a čl. 32 Ústavy SR. Na druhej strane ich uplatňovať zákonným spôsobom brániacej sa demokracie, aby sme neskĺzli na úroveň holohlavých krikľáňov, na ktorých v súčasnosti poukajujeme.

Jan Campbell: Čierne more a Poľsko

Prečo sa práve teraz Poľsko rozhodlo bojovať s EÚ, s Ruskom a dejinami? Alebo: Prečo Poľsko obviňuje Rusko zo začatia 2. svetovej vojny?...

Aké bolo pozadie uzatvorenia bilaterálnej zmluvy medzi Poľskom a nacistickým Nemeckom v januári 1934? Prečo sa mlčí o zrade Francúzov a Britov v čase napadnutia Poľska Nemeckom a Slovenskom? Prečo sa mlčí o následkoch odmietnutia nemeckej požiadavky o spojení Gdaňska s Východným Pruskom? Prečo sa nikde nepíše, čo tvrdí poľský historik žijúci v USA po nedáv-

nej návšteve Donalda J. Trumpa v Poľsku: *Pol'sko vyvraždilo viac Židov ako nacisti*. Prečo existuje snaha presvedčiť občanov, že ZSSR napadol Poľsko, keď 17. septembra (1939) poľská vláda utiekla do Rumunska, a potom, v ten istý deň, ZSSR vstúpil do Poľska, ktoré už bolo bez vlády? Prečo si širšia verejnosť v ČR (a aj SR – pozn. red.) neuvedomuje obsah varovania Edvarda Beneša

(1884–1948) o tom, že *vojenské a politické spojenie s Poľskom sa ukáže byť pre ČSR nebezpečným?*

Nebudem pokračovať, pretože odpovede založené na faktoch a dokumentoch vzbudzujú nepríjemné pocity tak z členstva vo V4, NATO, ako aj na ňom závislej EÚ.

Srsopol.sk, 15. 8. 2017 (výňatok)

Autor je bývalý československý diplomat

Celý článok: <http://www.srsopol.sk/clanek-jan-campbell-cerne-more-a-pol'sko-14855.html>

Vážení protifašistickí bojovníci,

dovolujem si vás osloviť ako predstaviteľov neoblomného a pevného boja za skutočné hodnoty, ktoré dnes čelia, predovšetkým v kraji Slovenského národného povstania, návratu fašistickej ideológie a jej predstaviteľom, fašistovi Marianovi Kotlebovi a strane so zreteľnými fašistickými bodmi programu LSNS.

S jeho nástupom do politického života a do postu predsedu Banskobystrického samosprávneho kraja sa náš kraj a Úrad stal symbolom izolácie, neodbornosti, rodinkárstva a korupcie. Náš kraj je dnes izolovaný od diplomatickej obce, medzinárodných partnerstiev a štrukturálnych fondov rozvoja kraja, ďalšieho vyľudňovania a pokračovania príbehu o rómskej otázke.

Všetky tieto dôvody ma pred pár mesiacmi viedli k rozhodnutiu kandidovať. Náš kraj, ktorý si paradoxne najviac vytrpel za nacistickej okupácie si zaslúži rozvoj na skutočných ľudských hodnotách a s odborným vedením, ktorý bude smerovať k jeho rozkvetu. Naše mestá a obce sú posiate pomníkmi nacistickej okupácie a spomienkami na ich obeť. Svoju kampaň budem viesť tak, aby som dokázal, že Marian Kotleba je fašista a jeho spôsob riadenia kraja je fašistický a neodborný.

Táto kampaň je iná ako v minulosti. Táto kampaň je o tom, či chceme nechať Banskobystrický kraj v izolácii na čele s predsedom, ktorý sa najlepšie cíti v gardistickej uniforme a vo vojenských „bagandžiach“, hoci aj v priestoroch chrámu. Táto kampaň nie je len o rozvoji kraja. Táto kampaň je o rozvoji kraja v demokratickej spoločnosti!

Preto sa obraciam práve na vás. V polovici augusta absolvujem návštevy miest a obcí v našom kraji. Budem diskutovať s občanmi o rozvoji kraja, ale aj o dôležitosti boja proti extrémizmu.

Rád by som vás pozval na tieto stretnutia, rovnako aj vašich príbuzných a známych.

Verím, že spoločným postojom a spoluprácou Začneme s vystávaním krvavých hodnôt a neodbornosti z nášho kraja a vytvoríme spolu Nový život.

Teším sa na stretnutie, váš Stano Mičev

Začneme s vystávaním!

Vždy na námestiach od 16.00–19.00 hod.

Pred vyjdením tohto Bojovníka sa konalo 9 zhromaždení, po vyjdení bude ešte týchto päť:

23. 8. Lučenec, 24. 8. R. Sobota, 25. 8. Hnúšťa, 26. 8. Poltár a 27. 8. Zvolen.

Trump: Neonacisti sú kriminálnici a zločinci

Americký prezident Donald Trump 14. 8. vyhlásil, že neonacisti, členovia Ku-klux-klanu a ľudia presvedčení o nadradenosti bielej rasy sú „kriminálnici a zločinci“.

Trump to povedal novinárom v Bielom dome po rokovaní s ministrom spravodlivosti Jeffom Sessionsom a šéfom FBI Christopherom Wrayom, s ktorými hovoril o víkendových násilnostiach v Charlottesville vo Virgínii, pri ktorých zahynula jedna žena a ďalších 19 ľudí utrpelo zranenia.

K úmrtiu 32-ročnej Heather Heyerovej a zraneniu ďalších ľudí došlo po tom, ako do účastníkov antirasistickej demonštrácie v Charlottesville opakovane narazil autom dvadsaťročný James Alex Fields, ktorý je podľa medializovaných informácií stúpencom nacizmu a Adolfa Hitlera. Antirasistická demonštrácia sa konala v reakcii na súdebný pochod amerických krajne pravicových extrémistov v Charlottesville.

Trump násilnosti odsúdil, svojimi vyjadreniami však na seba strhol aj vlnu kritiky za to, že neodsúdil priamo rasistických demonštrantov, ale namiesto toho hovoril o nenávisti a násilí „na mnohých stranách“.

Podľa pravda.sk, 14. 8. 2017

Komisia o vojnových zajatcoch

Rusko a USA sa dohodli, že v októbri uskutočnia vo Washingtone zasadnutie dvojstranných komisií o vojnových zajatcoch a nezvestných, oznámil náčelník správy zvečnenia pamiatky MO RF Andrej Taranov.

Konkrétne pôjde o pracovnú komisiu zaoberajúcu sa Afganistanom a studenou vojnou.

Taranov zdôraznil, že v tomto roku boli v pláne štyri podobné stretnutia. Jedna komisia, zameraná na Kórejskú vojnu, práve pracuje a stretnutia dvoch ďalších – o 2. sv. vojne a o vojne vo Vietname – sa konali už predtým.

Podľa vz.ru, 9. 8. 2017

Kalište: „Vytiahnite svojim deťom slúchadlá z uší...“

(Dokončenie zo str. 1)

a Jaroslav Ryšian, za veľvyslanectvo RF pridelenec obrany plk. Oleg Avrinskij a za KSS jej predseda Jozef Hrdlička. Prítomné boli aj delegácie pamätníka Lidice a Terezín a zástupcovia vypálených obcí. SZPB tu zastupovali takmer tri desiatky našich oblastných organizácií na čele s predsedom SZPB Pavlom Sečkárom.

Ján Pacek zmysel tohtoročného Stretnutia generácií vyjadril jednoducho – „dôležité je, že sme sa tu opäť stretli, že si opätovne pripomínáme zavraždených, ktorí chceli len pomôcť. Tak partizánom, ako aj utekajúcim rasovo prenasledovaným“.

Z vystúpení rečníkov

■ **Peter Pellegriny:** – Kalište nie je len pomníkom tých, ktorí zahynuli iba niekoľko dní pred príchodom oslobodzovacích vojsk. Je aj veľkým mementom pre súčasnosť. Obhorené múry Kališťa a tunajší pomník stoja ako zdvihnutý prst, ktorý pripomína čo to bol fašizmus a aké následky mal pre životy obyčajných ľudí.

– Už niekoľko rokov sa zdá akoby sme na túto kruto zaplatenú historickú skúsenosť zabúdali a nechceli sa poučiť z chýb minulosti. ...opäť sme svedkami toho, ako v týchto našich dolinách, mestách a dedinách, kde naši dedovia a pradedovia hrdinsky bojovali proti nacistickej presile a domácim kolaborantom, ich vnukovia a vnučky svoje nádeje na lepší život skúšajú spájať s pohrobkami fašistov.

Sledujeme ako sa mladí ľudia s dvojkrížom, podobným gardistickému, s nacistickými či neonacistickými symbolmi, opäť snažia vystupovať ako samozvaní spasitelia. Navonok sa prezentujú ako stúpeneci poriadku, mravnosti a zákona. Priam ako dobrodinci či filantropi, ktorí chcú a ukazujú, že pomáhajú hendikepovaným a chorým.

To všetko je ale dobre premyslená hra! Zákerná kamufláž na oklamanie dôverčivých a v tomto komplikovanom svete aj veľakrát nezorientovaných ľudí. Pretože nielen z učebníc dejepisu, ale aj z rozprávania našich starých rodičov vieme, že práve tí najslabší a najzraniteľnejší členovia spoločnosti patrili medzi prvé obete čiernej fašistickej totality.

– **Vy, ktorí ste tu prítomní, hovorte v akej krajine budete žiť! Vysvetľujte vo svojom okolí hrôzy fašizmu a neonacizmu! Šírte toto posolstvo! Je to jediný spôsob ako sa brániť prázdny a ľúbivým táraninám pohrobov fašistov, ktoré, žiaľ, stále nachádzajú svojich poslucháčov.**

– Možno sa málo venujeme mládeži, pretože namiesto toho, aby sme s nimi v školách diskutovali o tom, čo sa dialo, na skúškach ich radšej skúšame čísla, štatistiky a dátumy. Preto som presvedčený, že návšteva takýchto miest, ako Kalište, osloví mladú generáciu určite viac, ako najlepší text v učebnici... Prosím privedte svoje deti aj do B. Bystrice, kde si pripomenieme 73. výročie SNP.

– **Naši otcovia a starí otcovia sa neváhali postaviť zlu fašizmu,**

neváhali sa postaviť vražednému režimu a povedali „dost“. Dnes je to naša povinnosť! Nás všetkých, aby sme jasne ukázali kam patria novodobí fašisti a novodobí pohrobovia fašizmu. Aby sme im jasne ukázali, že patria na smetisko dejín!

■ **Genpor. Pavel Macko:** – História, to nie sú len fakty. História má osvietiť našu myseľ. Je našou povinnosťou učiť mladú generáciu, že to, čo sa stalo, nebolo počítačovou hrou! Že sa tu nedalo nastaviť si v novom programe nový život... V tejto vojne milióny ľudí zomierali, strácali svoje životy, príbuzných, majetok.

■ **Ján Pacek:** – Mysleli sme si, že 72 rokov je dostatočná doba na odstránenie neľudáckej myšlienky oživovania glorifikácie prezidenta J. Tisa a jeho ľudáckeho režimu.

– Dnes, keď máte iný názor, tak ste hneď označení za fašistu. Dokonca už aj náš SZPB dostal takúto nálepku. Prítomní naši rodičia, starí rodičia pozdvihli zbraň proti cudziemu okupantovi, proti jeho domácim prisluhovačom a s nasadením vlastného života dokázali našu spoločnosť priviesť na stranu víťazov a uchránili ju pre ďalšie pokolenia.

Odvtedy občania z nevedomosti, v snahe o zlepšenie situácie v krajine, umožnili vstup do parlamentu strane s rysmi podobnými stranám, ktoré už dávno mali byť na smetisku politických dejín. Za tento stav môžu hašteriaci

sa politici, pre ktorých je záujem Slovenska na poslednom mieste.

Potom sa nečudujme, že hasíme požiar na poslednú chvíľu a uvažujeme o zrušení politickej strany Kotleba ĽS NS. ...ak zásady brániacej sa demokracie nezrealizujeme, môžeme sa rozlúčiť so spoločnosťou budovanou na demokratických princípoch.

– **Národ, ktorý sa nepoučí z vlastných dejín, bude si ich musieť zopakovať. Verím, že túto situáciu nechceme a urobíme všetko pre to, aby ju nezažili ani naše deti a vnúčatá.**

Vysvetlime deťom a vnúčatám čo ich môže čakať pokiaľ sa k moci dostane politická strana so spomenutými extrémistickými rysmi. Nejedná sa tu len o Kotlebovu stranu, ale aj o jeho záložné strany, prípadne o Slovenské hnutie obrody. Potom by bol koniec demokracie v našej krajine.

■ **Pred vystúpením Jaroslava Vodičku moderátor podujatia uviedol, že do SNP „sa zapojilo dvetisíc príslušníkov českého protifašistického odboja. SNP sa teda stalo spoločnou skúškou zrelosti oboch našich národov...“**

– Minulý rok tu slovenský premiér Fico povedal: „Oživovanie historickej pamäte je a zostane základným materiálom slovenských národných dejín“.

Áno, sú to dôležité slová. S našimi slovenskými priateľmi máme úzke kontakty a spoločné ciele. To, že nás oddeľujú hranice, nie je až také podstatné. Dôležité je, že spolu so spomienkami trvalo varu-

jeme, aby sa niečo také, ako 2. sv. vojna už nespomalo zopakovať.

– Predovšetkým na súčasných mladých ľuďoch je, aby si uvedomili skutočný význam pojmov vlasť, mier, šťastná rodina, priateľstvo. Majú však denne sediaci za počítačom čas aj na tieto veci? A uvedomujú si ich? Veď dnes sú také samozrejme.

Mali by sme učiť mladú generáciu, že svet, v ktorom žije, je opäť na hrane. No neučme ju to otravne, ale tak, aby sme ju zaujali.

– **Kalište je symbol vypálených obcí na Slovensku. Tak, ako sú pre českú krajinu symbolom Lidice. Želal by som si aby túto vetu poznal každý žiak, učeň, či študent na každej škole v našich krajinách.**

– Zničená osada Kalište vlastne zničená nebola, ako si to fašisti želali. Dnes stále žije, je miestom piete a spomienok, svedkom nacistických zverstiev a ľudského utrpenia.

■ **Stanislav Mičev:** – Tu sa mi vždy ťažko hovorí. Som Selčan, som Banskobystričan, ale moje srdce je na Kališti. Myslím, že tu v lone prírody si človek uvedomí nezmyselnosť vraždenia, všetkých krutostí i nezmyselnosť nenávisťi, ktorá sa nám akoby vracala po sedemdesiatich dvoch rokoch do politiky.

Nenávisť tu nemá čo robiť, pretože ľudí nemožno merať ani farbou pleti, ani vierovyznaním, možno ich merať len tým, akí sú a čo robia.

– Nedajte sa zlákať falošnými vykladačmi, že sú tu nepriatelia, ktorí nám chcú škodiť. Najväčší nepriatelia sú práve tí, ktorí o tom hovoria.

– **Spomínam si na odvahu moderátora, ktorý počas prehliadky nacistických vojsk na Václavskom námestí povedal, že sa nad ním zlietajú čierne havrany. Veľká odvaha! Ani my teraz nemôžeme byť ticho. Aj keď sa nám naše hnedé havrany prezliekli do zelených tričiek, zostali takí istí, ako boli.**

– Príďte do B. Bystrice ukázať, že B. Bystrica je povstalecká, príďte ukázať, že nechceme to, čo sa tam rodí a nechceme to nielen v B. Bystrici, nechceme to na Slovensku, nechceme to v celej Európe, lebo hnedý mor sa blíži pomaly, ale iste, skoro vo všetkých európskych krajinách.

Vladimír Mikunda

Aj členovia SZPB Dolnej Oravy a Dolného Liptova sa spolu so sympatizantmi zúčastnili tohtoročného Stretnutia generácií v areáli Národnej kultúrnej pamiatky Kalište a vzdali úctu obetiam fašistických zverstiev a vojenského šialenstva, ktoré sú mementom minulosti a na ktoré nesmieme zabudnúť. Štefan Novák, tajomník SZPB D. Kubín

Tu vidíme aj členky ZO SZPB Cinobaňa a Zvolen Zlatý Potok.

Petra Pellegriniho nechceli ľudia len tak „prepustiť“. S niekým bolo treba prehodiť slovo, s inými sa odfoťiť či aspoň si podať ruku.

Aj Svidničania boli identifikovateľní podľa svojej zástavy.

Na Kališti si členskú legítimáciu SZPB priamo z rúk predsedu Pavla Sečkára prevzal Marek Kacír zo Sielnice pri Zvolene, inak člen ZO SZPB Zvolen Zlatý Potok.

Nonstop cyklojazda po stopách trnavskej posádky

Písal sa rok 1974. Tridsiate výročie SNP. V hlavách mladých cykloturistov z Trnavy sa zrodila myšlienka netradičným spôsobom si pripomenúť okrúhle výročie a hrdinskú činnosť 3 500 vojakov a dobrovoľníkov z trnavskej posádky, ktorá ako jediná zo západného Slovenska sa 30. augusta 1944 vydala na pochod a zapojila sa do Povstania.

Po prvýkrát sa mladí cykloturisti vydali po stopách trnavskej posádky 8. augusta 1974 najprv trasou Trnava – Hlohovec – Topoľčany – Partizánske – Veľké Pole – Horné Hámre – Žarnovica – a potom ďalej, cestou bojovníkov SNP po trase Zvolen – Banská Bystrica – Nemecká – Brezno cez Čertovicu pod Vysoké Tatry. Napokon dorazili do tábora medzinárodného mládežníckeho výstupu na Rysy.

Záštitu nad cyklotúrou prevzal priamy účastník bojov pri Horných Hámroch a Žarnovici Mikuláš Čordáš – jeden z organizátorov zabezpečenia prevzatia a kontroly povstaleckej moci v Trnave a odchodu trnavskej posádky do Povstania.

Tradíciu cykloturistiky založila a dodnes v nej pokračuje Teľovúchovná jednota Elán Trnava, sídlisko Linčianska. Dušou podujatia je jej predseda a člen SZPB Marián Rozložník.

Zanieteným organizátorom je Eduard Krištofovič, ktorý stál pri zrode tejto vydarenej akcie v roku 1974.

Od 19. do 23. júla 2017 sa konal 40. ročník na trase dlhej vyše 310 kilometrov. V predvečer štartu sa konala symbolická rozlúčka s mestom a symbolický štart. Organizátori a účastníci sa stretli pri pomníku SNP na Univerzitnom námestí v Trnave, kde si položením vencov a kytíc pripomenuli udalosti z roku 1944 a vzdali úctu bojovníkom v SNP.

Cyklisti s vojnovým veteránom Jurajom Biľom.

Táto spomienka, nad ktorou prevzal záštitu predseda vlády SR Robert Fico a olympionik Pavol Hurajt, sa konala za účasti širokej verejnosti i niektorých účastníkov cyklojazdy. Mesto Trnava zastupoval viceprimátor Tibor Pekarčík, Trnavský samosprávny kraj Jozef Behúl – riaditeľ sekcie riadenia úradu a vojnových veteránov a 93-ročný príslušník 1. čs.

armádneho zboru v ZSSR Juraj Biľo. Oblastný výbor SZPB Trnava zastupovali predseda Jozef Petráš a tajomníčka Emília Díteová. Ostrý štart sa uskutočnil ďalší deň o 03.45 hod. pri Strednej odbornej škole polytechnickej na Koniarekovej ulici v Trnave. Potom sa vyše 130 členný pelotón vydal po trase trnavskej posádky.

Prvá zastávka bola v Horných Hámroch pri pamätníku SNP. Ďalšia v Nemeckej pri pamätníku Vápenka. Príchod do tábora v Tatranskej Lomnici bol okolo 20.00 hod. Účastníci strávili v sedle bicykla vyše dvanásť hodín a prekonalí 310 km, vrátane 3 500 nastúpaných výškových metrov.

Jozef Petráš a Emília Díteová

Odhalenie pamätníka na Hiadel'skom sedle

Dňa 9. júna 2017 sa členovia ZO SZPB v Liptovskej Osade a Liptovskej Lúžnej za prítomnosti zástupcu veľvyslanectva RF M. A. Mačechina, predsedu ObIV SZPB v Ružomberku Róberta Fajtu, členov ZO SZPB Liptovská Lúžna, ako aj starostu obce Liptovská Osada Róberta Kuzmu a spisovateľa Viktora Húšťavu, zúčastnili slávnostného odhalenia zrekonštruovaného pamätníka zoskoku prvých partizánov – sovietskych parašutistov, A. N. Asmolova a A. S. Jegorova, ktorí organizovali prípravu partizánskych oddielov pre SNP.

Pamätník bol zrekonštruovaný za finančnej pomoci veľvyslanectva RF v SR. J. Koničková, ZO SZPB Liptovská Osada

Rokovania pod novou vlajkou SZPB

V polovici júla pod novou vlajkou SZPB v priestoroch MÚ v Trebišove rokovalo 2. plénum ObIV SZPB.

Po informáciách o priebehu súťaže „Medzníky 2. SV a SNP“, o konferencii „Extrémizmus, neofašizmus a neonacizmus...“, o obnovení činnosti ZO SZPB Čierna n/Tisou, bol prijatý za člena ObIV SZPB nový predseda tejto základnej organizácie Ján Košík.

Najbližšou hlavnou úlohou je príprava na blížiacu sa oslavu 73. výročia SNP v B. Bystrici, ale

aj u nás v samotnom Trebišove, ktoré sa budú konať 25. augusta pri Pomníku osloboditeľov na mestskom cintoríne. Predseda oblastného výboru Milan Urban pozval na Výročie SNP aj predstaviteľov veľvyslanectva RF na Slovensku.

12. augusta sme si naplánovali účasť na Stretnutí generácií na Kališti a pripravujeme sa aj na

73. výročie Dňa hrdinov KDO. Na toto výročie dostanú pozvánku aj žiaci základných škôl, ktorí sa zúčastnili súťaže „Medzníky...“.

Členovia ObIV SZPB budú na členských schôdzach ZO SZPB informovať a diskutovať o Programovom zameraní SZPB po jeho XVI. zjazde v r. 2015.

Naše 2. rokovanie ObIV SZPB v Trebišove schválilo aj osobitný bod, aby sa rokovania predsedníctva a oblastného výboru SZPB konali vždy pod vlajkou SZPB. – MU –

Sinečná sobota

ZO SZPB v Helpe sa tento rok zúčastnila už 42. ročníka výstupu na Veľký bok.

Napriek veľkým horúčavam, ktoré nás tohto roku sprevádzali, celým výstupom sme obdivovali krásy našej prírody.

Po úspešnom výstupe na Veľký bok sme sa podpísali do pamätnej knihy a urobili si spoločnú fotku. Potom sme sa pomalým krokom vracali na námestie obce, kde nás čakal guláš s príjemným občerstvením.

Iveta Hyriaková

V Čiernom Potoku tiekla krv

ZO SZPB, klub darcov krvi, miestny obecný úrad v spolupráci s transfúznou službou z B. Bystrice zorganizovali už XII. ročník „Kvapky SNP“. Dostavilo sa 30 záujemcov, no šiestim ju zo zdravotných dôvodov neodobrali. Odobrali ju však piatim prvdarcom.

Odber bol venovaný bývalej študentke Gymnázia Ivana Kraska v R. Sobote Veronike K. z Rimavských Janoviec, ktorá sa krátko po úspešnej maturite musela podrobiť opakovanej transplantácii pečene a napriek maximálnemu úsiliu zdravotného personálu Rosseweltavej nemocnici v B. Bystrici nás navždy opustila.

Do Čierneho Potoka prišli darovať krv aj bývalý náčelník GŠ

a podpredseda Klubu generálov SR genpor. v.v. Peter Vojtek a generálny duchovný ozbrojených síl SR a ozbrojených zborov SR plk. Marian Bodolló.

Za aktívny prínos k humanite a popularizácii obce Čierny Potok, k propagácii „Kvapky SNP“ (sám tu daroval krv už trikrát) obecné zastupiteľstvo udelilo genpor. Petrovi Vojteko- vi Čestné občianstvo obce Čierny Potok. Jozef Pupala

Členovia ObIV SZPB v Trebišove, v pozadí vlajka SR a SZPB.

Pietny akt na Háji-Nicovô

Klub vojenských výsadkárov SR a ich partnerské organizácie z ČR navštívili národnú kultúrnu pamiatku Vojnový cintorín Háji-Nicovô.

Hostiteľskej úlohy sa ujala ZO SZPB v Liptovskom Mikuláši, ktorá pripravila pietny akt kladenia vencov a oboznámila nás s históriou tohto pamätného miesta – najväčšieho vojnového cintorína československých vojakov v bývalej čs. federácii, kde sú pochovaní vojaci 1. čs. armádneho zboru v ZSSR.

K prítomným sa prihovoril aj priamy účastník bojov o oslobodenie Liptovského Mikuláša v roku 1945, priamy účastník SNP a čestný občan L. Mikuláša, 95-ročný brigádný generál Ján Il'hanovský.

Ján Martinko, snímka Jan Tramba

Detviaski odbojáři v Múzeu SNP a...

Dňa 12. júla sa 44 členov ZO SZPB z Detvy zúčastnili zájazdu do Múzea SNP v B. Bystrici kde položili kyticu k súsošiu Obete varujú.

Od mladého sprievodcu Jakuba Mičeva sme sa dozvedeli základné informácie o múzeu a aj to, že od roku 2004 je v ňom umiestnená stála expozícia Slovensko

v protifašistickom hnutí odporu Európy v rokoch 1939–1945. Súčasťou prehliadky bolo aj zhliadnutie dvoch videoprogramov, oboznámenie sa s dobovými exponátmi 1. sv. vojny, vrátane posobenia čs. legionárov v Rusku...

Druhou našou zastávkou bola Slovenská Ľupča, kde sme si prezreli zámok, ktorý je vraj vo vlast-

níctve Železiami Podbrezová. Na vlastné oči sme sa presvedčili čo všetko už pri jeho obnove urobili. Na záver vydareného zájazdu sme navštívili Kúpele Brusno, ktoré sú však poznačené živelnou pohromou, z ktorej sa budú ešte dlho spamätávať.

Július Feješ, člen ZO SZPB Detva

Pre Bojovník bez nároku na honorár!

Život M. R. Štefánika je obrovskou inšpiráciou

Na spomienkovej slávnosti pri príležitosti 137. výročia narodenia generála M. R. Štefánika (21. júla 2017, v jeho rodnej obci Košariská) sa zúčastnila aj delegácia ÚR SZPB vedená jej tajomníkom Villamom Longauerom. Už tradične prišli členovia viacerých oblastných organizácií SZPB, v hojnom počte aj z bratislavskej oblasti.

Minister obrany SR Peter Gajdoš na

podujatí odovzdal preukazy a odznaky „Vojnový veterán“ účastníkom národnoslobodzovacieho zápasu v boji proti fašizmu: Anne Bergerovej, spojke a ošetrovatelke partizánskej brigády Čapajev, a Ladislavovi Novomestskému, účastníkovi SNP, partizánovi v 2. Stalínovej brigáde.

„V prípade, že by sme sa všetci, no najmä mládež, držali Štefánikových

slov veriť, milovať, pracovať, mali by sme na Slovensku a vo svete menej extrémizmu, menej terorizmu a menej problémov,“ zdôraznil minister obrany. Spomienky na významné osobnosti slovenských dejín označil za jednu z ciest, ako uspieť a vyjadril presvedčenie, že aj pre dnešnú mládež generáciu je život M. R. Štefánika obrovskou inšpiráciou.

Denisa Žiaková

Michalovčania v Osvienčime

V dňoch 14. až 16. júla sa 50 členov z viacerých ZO SZPB z Michaloviec a Sobrance zúčastnili návštevy bývalého koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau pri Osvienčime.

Prehliadka jednotlivých väzenských blokov potvrdila fakty, že tento tábor bol skutočnou fabrikou na smrť. Veď 70–75 % z nich smerovalo do plynových komôr a pecí krematória hneď po príchode.

Slzy sa nám tlačili do očí pri pohľade na niekoľko metrov vysokú kopy vlasov popravených žien a pri kope topánok, ktoré boli vážnym zlobuť pri odchode do plynovej komory.

Mráz chodil po chrbte aj pri informačných tabuliach, hovoriacich, ako „doktor smrť“ J. Mengele robil pokusy na väzňoch, hlavne na deťoch.

Som rád, že sa nám to podarilo a naši členovia už aj staršieho veku si uvedomili, ale hlavne videli to, o čom svet v dnešnej dobe stále nechce počuť.

Marián Lukáč, tajomník ObV SZPB Michalovce

Boje na Hrone

Členovia ZO SZPB Pohorelá v spolupráci s Oblastným výborom SZPB Brezno sa zúčastnili na 12. ročníku ukážok bojov na Hrone z 2. svetovej vojny v Starom Tekove.

Celý priebeh bojov bol režírne dobre zvládnutý, videli sme zaujímavé bojové ukážky vojakov OS SR, klubov ČSEA, ukážky historickej bojovej pozemnej techniky, leteckej techniky, leteckého výsadku, ako aj ukážky práce vojenskej polície. Usporiadatelia nezabudli ani na stánky s občerstvením, na stánky s drobným vojenským materiálom a hračkami imitujúcimi vojenské pechotné zbrane.

Zájazd sme plánovali tak, aby nám po ukončení ukážok zostal čas aj na ochladenie sa vo vodách kúpaliska v Podhájskej, kde sme zažili aj neprijemnú situáciu. Prišli sme tam asi 20 minút pred dohodnutou hodinou vstupu (od 17.00 hod. do 19.00 hod.), no pokladnička nás vrátila späť s tým, že máme prísť až o 17.00 hod. Poprosil som ju vzhľadom na teplo a vek účastníkov o umožnenie skoršieho vstupu, aby sme si vzhľadom na veľký počet kúpajúcich sa, našli miesto

na zloženie vecí a preoblečenie. Pri pokladni sa začali zhromažďovať ľudia a keď som sa dostal na rad, boli necelé dve minúty pred 17.00 hod., ale pokladnička ma znova vrátila. Keď som sa dostal tretí raz k pokladni, bolo už osem minút po 17.00 hod., preto som sa pokladničky opýtal, či je nám ochotná dať zľavu za stratený čas? A to sme ešte neboli v areáli, nezložení a nepreoblečení.

Pracovníčka sa len usmievala a nereagovala, preto som jej povedal, že „príslovečnú“ ohotu personálu k zákazníkovi napíšem do Bojovníka. Ešte stále si v našej republike nevážeme zákazníka, starších ľudí pre vidinu čo najväčšieho zisku.

Ján Lalkanda, predseda ZO SZPB Pohorelá

Bojovník odporúča: Nenechať túto záležitosť „plávať“ a oficiálne sa obrátiť na vedenie Termálneho kúpaliska Podhájska (http://www.tkpodhajska.sk/kontakty/sekretariat). Lebo nemému ani vlastná matka nerozumie. A ak by ste neuspeli tam, potom... treba hľadať inú cestu.

Po stopách 2. svetovej vojny

ZO SZPB D. Niva, Pliešovce a Sása uskutočnili spoločný zájazd „Po stopách 2. svetovej vojny, ktorého cieľom bola pietna spomienka s položením vencu pri pamätníku Dukla a uctenie si obetí Karpatko-duklianskej operácie. Zájazd sa uskutočnil 21.–22. júla spolu s Klubom dôchodcov a Jednotou dôchodcov z týchto obcí.

Najdôležitejším miestom našej zastávky bolo bojisko sovietskych a česko-slovenských vojsk, vyhlídková veža (pôvodne pozorovateľňa veliteľa 1. čs. armádneho zboru v ZSSR generála L. Svobodu) a pamätník Dukla s vojenským cintorínom v katastri obce Vyšný Komárnik.

Položením vencu sme vzdali hold padlým vojakom druhej najväčšej horskej bitky 2. svetovej vojny.

Ďalšou zastávkou bolo Vojenské múzeum vo Svidníku, ktoré

má veľké množstvo historických materiálov, uniforiem a vystavenej vojenskej techniky. Návštevníkom je tiež premietnutý filmový dokument o Karpatko-duklianskej operácii. V priestore múzea je pamník postavený Červenej armáde.

Ďalšou zastávkou nášho putovania boli mestá Bardejov a Stará Ľubovňa.

Naša cesta sa uskutočnila za finančnej podpory obecných úradov a starostov obcí D. Niva, Pliešovce a Sása, za čo im patrí úprimné, ďakujeme.

Mária Rausová

Spoločne na vyhlídkovej veži.

Spomienka pri hrobe rumunských vojakov

Stalo sa tradíciou, že v mesiaci júl členovia a sympatizanti ZO SZPB genmjr. A. Kordu v Pliešovciach prichádzajú k hrobu neznámych rumunských vojakov, aby si uctili ich pamiatku a spomínali na udalosti, ktoré sa tu odohrali.

Počas 2. sv. vojny tu prebiehali ťažké dvojmesačné boje o horský masív Javoria. Bojovali tu sovietski a rumunskí vojaci, od vojenského tábora Oremov Laz po obec Pliešovce. Mnohí z nich nakoniec našli večný odpočinok v okolitých lesoch.

Hrob rumunských vojakov sa nachádza v horskom masíve

nad usadlosťou Siele-Pliešovce. V minulosti tu skupina nadšencov a členov ZO SZPB s predsedom Š. Kyseľom upravila hrobové miesto a osadili drevený kríž.

Tento rok sme sa tu zišli v hojnom počte s predsedníčkou M. Rausovou. Medzi nami boli aj deti a najmladší účastník bol polročný Jakubko.

Po pietnej spomienke a položení kvetov sme náročnú vychádzku ukončili posedením s občerstvením, ktoré pripravila A. Dudášová s rodinou. O hudbu a spev sa postarali F. Slovák, A. Ostroľucká a aj my ostatní.

– MR –

Podujatie, ktorým sme si pripomenuli boje partizánov na Jankovom vršku a v jeho okolí spoločnými silami zorganizovala 19. ZO SZPB Bratislava-Petržalka a bratislavský oblastný výbor SZPB. Kvetu za nás na úctu padlým položila Elena Hrková, ktorá tam má pochovaného brata. Ďalšiu kyticu sme položili k pamätníku na vrchu Roh. V rámci zájazdu sme tiež navštívili Uhrovské múzeum, ktorým nás previedla jeho riaditeľka Elena Beštová a taktiež rodný dom Ľudovíta Štúra a Alexandra Dubčeka, kde sa nám venovala pracovníčka múzea Lýdia Mikušová.

Mária Bohrová

Okrúhle jubileum predsedu povstaleckej SNR

V deň 150. výročia narodenia Vavra Šrobára, prvého ministra Slováka, významného predstaviteľa prvého a druhého odboja a spolupredsedu povstaleckej Slovenskej národnej rady, sa uskutočnilo 9. augusta 2017 na Ondrejskom cintoríne v Bratislave malé spomienkové zhromaždenie, zorganizované Miestnym odborom Matice slovenskej v Petržalke. Prečo práve odtiaľ?

Ako v príhovore povedal zástupca Matice Jozef Schwarz (synovec niekdajšieho predsedu SZPB), Šrobár ako minister s plnou mocou pre Slovensko sa v auguste 1919 zaslúžil o to, že sa Petržalka, ako strategické predmostie Bratislavy, stala súčasťou Československej republiky. Stál na čele úradu, ktorému sa podarilo postupne začleniť jednotlivé regióny našej vlasti do nového štátu, zakladať v nich miestnu správu a v neposlednom rade obraňovať južné hranice pred votrelcami z Maďarska. Z titulu ministra oživoval Maticu slovenskú a 32 rokov bol jej predsedom.

Riaditeľ Ústavu politických vied SAV Miroslav Pekník pripomenul, že Šrobár patril medzi tých nemalo politikov, ktorý vedel, kde a kedy treba byť a čo povedať. Prvého mája 1918 vystúpil s hlavným prejavom na zhromaždení robotníkov v Liptovskom sv. Mikuláši, kde okrem požiadavky na osemhodinový pracovný čas a všeobecného volebného práva (aj pre ženy) sa ako Slovak prvý raz verejne vyslovil za zrušenie habsburskej monarchie a vytvorenie spoločného štátu s českým národom. Bol za to odsúdený, ale hneď po prepustení z väznice cestoval do búrkej Prahy a bol jedným

z piatich mužov 28. októbra, ktorí podpísali deklaráciu o založení ČSR. Napokon, v auguste 1944 bol v B. Bystrici a na Donovaloch, keď sa schyľovalo k vypuknutiu SNP. S doktorom Nábělkom a pplk. Veselom skoncipovali dva zásadné texty o vyhlásení celonárodného povstania proti nemeckým okupantom a ich domácim prisluhovačom a o obnovení ČSR, ktoré prečítali predobedom 30. augusta v Slovenskom slobodnom vysielaní. O štyri dni ho zvolili spolu s Karolom Šmidkem za predsedu povstaleckej Slovenskej národnej rady.

Predseda Oblastného výboru SZPB v Bratislave Martin Krno vo svojom prejave hovoril o Šrobárových protifašistických aktivitách počas ľudáckeho režimu a cez Povstanie, ako aj o jeho účasti na moskovských rokova-

niach o povojnovom usporiadaní ČSR. V Košiciach 5. mája 1945 viedol slávnostné zasadanie prvej vlády Národného frontu, na ktorom prijali známy Košický vládny program. Napriek týmto skutočnostiam Šrobár zostával z politických, ideologických či osobných dôvodov jeho rivalov pri hodnotení našej histórie ne-

oprávnené zabúdaný. Aj SZPB má v tomto smere čo dohľadať. Prítomní potom položili k hrobu Vavra Šrobára vence kvetov a ešte hodinu zotrvali v neformálnej debata o politicky a spoločensky bohatom živote tohto významného predstaviteľa našich novodobých dejín.

– MK –, snímka Emil Polák

Opustil nás posledný príslušník 2. čs. paradasantnej brigády, ktorý bojoval v SNP

Čestné salvy vzdali hold hrdinovi

Dňa 28. júla 2017 sme sa s úctou a vojenskými poctami rozlúčili so vzácnym človekom, ktorý nám bol vždy príkladom, vojnovým veteránom Ondrejom Šamajom z Malej Bytče.

Tak, ako tisíce vojakov Slovenskej republiky, aj on bol v roku 1943 odvedený na východný front. Nemal vôľu bojovať. Veľa už vedel o zverstvách na zajatcoch a útlaku Nemcov na civilnom obyvateľstve. 28. októbra 1943 pri Rostove na Done v priestore Askania-Nova prešiel spolu s ostatnými vojakmi pluku k Červenej armáde.

Pochod do sovietskeho tyla bol dlhý a namáhavý. V jednom však sa odlišoval od nemeckého zajatia. Tých, čo nevládali alebo boli ranení, nestrieľali a na vozidlách ich dopravili do tábora alebo lazaretu. To sa mu ako prvé vrylo do pamäti.

Do vytvárajúcej sa 2. čs. paradasantnej brigády bol zaradený začiatkom januára v roku 1944. Úspešne absolvoval výcvik parashutistov. Patril medzi dobre pripravených vojakov na boje v nepriateľskom tyle.

Po vypuknutí SNP ako ženista bojoval na Dukle v 2. prápore mjr. (?) Vovesa o Sanok, Rimavu a Besko. Na Slovensko bol letecky prepravený medzi prvými v prvej polovici októbra 1944 na letisko Tri Duby. V nasledujúci deň už dobýjal Trnavú Horu, neskôr bránil vstup do Banskej Štiavnice.

Po obsadení mesta nemeckými vojskami svojou rozhodnosťou a mínerskou zručnosťou zamínoval cestu na Brusno a takto zabránil postupu nemeckým tankom. Bojoval na Detve, bránil Zvolen a kryl ústup povstaleckých vojsk z Banskej Bystrice.

Po vojenskom potlačení povstania bol v paradasantnej brigáde v horách Nízkych Tatier v doline Lomnistej, Bystrej a Lome. Po prekročení frontu vo februári 1945 v priestore Mýta pod Ďumbierom pripojil sa k vojskám gen. L. Svobodu. S 2. paradasantnou brigádou po oslobodení obsadzoval prinavrátené územia na južnom Slovensku. Demobilizovaný bol po skončení druhej svetovej vojny.

Za svoju odvahu v boji proti fašizmu, bol vyznamenaný československými, sovietskymi a poľskými vojnovými medailami. V roku 1945 bol za hrdinstvo v SNP prezidentom republiky vyznamenaný Československým vojnovým krížom 1939, velenie 2. UF mu udelilo medailu Za chrabrosť a pamätnú medailu Za víťazstvo nad Nemeckom. Taktiež sa stal držiteľom poľského kríža víťazov z roku 1945 za oslobodzovanie Poľska.

Po vojne nežiadal zásluhy, vrátil sa k profesii, bol cestárom. Keď sa ho ľudia pýtali „Ondro, za toto si bojoval“, on len rukou mávol. Nepochopili. Nevzdal sa a dokazoval, že dobrá robota je nadovšetko. Pri tom sa však vzdelával, urobil si maturitu a z cesty odišiel na „Cestnú správu“. Tam ukazoval, ako sa dá lepšie robiť.

Svoje organizátorské schopnosti a pracovné úsilie prejavil v ďalšom odbore. Pozdvihol poľnohospodársku výrobu na Bytčiansku. Absolvoval jednoročnú prípravu na poľnohospodárskej škole a po jej ukončení sa stal vedúcim rast-

linnej výroby v JRD Bytča. Drel, presviedčal ľudí, hľadal mladých schopných spolupracovníkov, pestoval obilniny – chlieb pre ľudí. Družstvo na Považí priviedol k takým výnosom, o akých sa tunajším ľuďom ani nesnívalo.

Bol najlepší nie rečou, ale poctivou prácou.

Pritom všetkom nezabudol na prácu vo Zväze protifašistických bojovníkov, bol zakladajúcim členom Československého zväzu protifašistických bojovníkov, dlhé roky bol predsedom miestnej organizácie a členom okresného výboru. Chránil česť a postavenie vojakov, ktorí bojovali proti fašizmu.

Odbojové hnutie a bojové tradície propagoval na školách medzi mládežou. V posledných rokoch ťažila ho nespravodlivosť, útoky na SZPB, na odbojárrov a nezájum mladých ľudí pracovať v ňom. Pri rozhovoroch vždy prízvukoval: „My, starí odbojárri, si nemôžeme dovoliť, aby sa na naše činy v boji proti fašizmu zabudlo. Musíme mladším ukázať pravdu, za ktorú sme bojovali a tak ich vrátiť z cesty zatracovania toho, čo sme vybojovali.“

Sloboda sa nezískava slovom a pláca leňošením. Tohto svojho kréda sa držal po celý život.

Za povojnové aktivity Československý zväz protifašistických bojovníkov vyznamenal Ondreja Šamaja pamätnou medailou Zaslúžilý bojovník proti fašizmu, medailou M. R. Štefánika 1. stupňa, medailou Za vernosť a medailou Za rozvoj SZPB.

Zväz vojnových veteránov Ruskej federácie ho vyznamenal pamätnou medailou generála Žukova a pamätnými medailami k výročiam oslobodenia.

Prezident Ukrajinskej republiky ho vyznamenal pamätnou medailou k 65. výročiu ukončenia 2. svetovej vojny a minister obrany Ukrajiny pamätnou medailou k 15. výročiu vzniku ozbrojených síl Ukrajiny. Klub vojenských veteránov SR medailou Jozefa Gabčíka.

Ondrej Šamaj je nositeľom vyše 30-tich zahraničných a domácich vyznamenaní a pamätných medailí ministerstiev obrany SR a ČR, Československého a Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov, Českého zväzu bojovníkov za slobodu, Československej obce legionárskej, poľských kombatanov, Klubu vojenských výsadkárov SR a Zväzu vojakov SR.

Pri 70. výročí Dňa víťazstva nad fašizmom a SNP ho prezident RF vyznamenal jubilejnou medailou „Za víťazstvo vo Veľkej vlasteneckej vojne“, minister obrany SR pamätnou medailou „Za účasť v boji proti fašizmu a oslobodenie vlasti“, minister obrany ČR „Medailou MO ČR k 70. výročiu ukončenia 2. svetovej vojny“.

Za zásluhy v boji proti fašizmu je Ondrej Šamaj natrvalo zapísaný do dejín 1. čs. armádného zboru v ZSSR a 2. paradasantnej brigády, Českoslo-

venského a Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

Ocenená bola i jeho záslužná hospodárska práca pre spoločnosť. Za zásluhy o rozvoj poľnohospodárskej výroby ho prezident republiky v roku 1983 vyznamenal medailou „Za obeť prácu“, minister poľnohospodárstva medailou „Za vynikajúce pracovné výsledky“.

Pri životnom jubileu 90. rokov ho mesto Bytča prijalo za „Čestného občana mesta“. SZPB ho pri 95. jubileu vyznamenal medailou „Za zásluhy o rozvoj Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov“.

Aký bol Ondrej ŠAMAJ a čo nám zanechal?

Vždy bol priamy, optimisticky nazeral na svet, pozorne sledoval život okolo seba. Ľudia o ňom hovoria, že bol veľmi dobrým človekom, priamym v jednaní a starostlivosťou. Mal prirodzenú autoritu a zmysel pre spravodlivosť.

Poznali sme ho ako skromného, pracovitého, spoločenského a čestného človeka, ktorý pre každého našiel porozumenie a dobré slovo. Ľudia mal rád a ľudia mali radi jeho. Bol obdivovateľom prírody, tá mu učarovala a dávala mu sily po celý život.

So zosnulým sa v mene OS SR a SZPB rozlúčil predseda Oblastného výboru SZPB Žilina Juraj Drotár. Poďakoval mu za jeho odvahu a účasť v boji proti fašizmu, za úsilie, ktoré vynaložil pri rozvoji SZPB.

Vojenské počty Ondrejovi Šamajovi vzdali vojaci žilinskej posádky a Klub vojenských výsadkárov SR oblasť Žilina.

Vojnový veterán Ondrej ŠAMAJ nás opustil vo veku 95 rokov, 5 mesiacov a 21 dní.

Čeť jeho pamiatke

Svedectvo z archívov – O rabovaní nemeckých vojakov

Odpis.

Ústredňa štátnej bezpečnosti
Čís. 7290/2/1944Vec: **Nemeckí vojaci – rabovanie obchodov, trafik, súkromných domov – zpráva.****Dôverné!**

Podľa oznámenia Veliteľstva žandárskej stanice v Trenčianskych Tepliciach, okres Trenčín, dňa 3. septembra 1944 asi o 11.40 hod. prišlo do Trenč. Teplíc nemecké vojsko, ktoré sa skladalo z jednotiek zbraní SS, nemeckej brannej moci a tankových jednotiek. Po príchode do Trenč. Teplíc príslušníci nemeckej armády nechali nastúpiť všetkých mužov od 17 rokov na Štefánikovu ul., ktorých legitimovali a kontrolovali. Z týchto mužov vytiahli všetkých Židov, ktorých sobrali so sebou, neznámo kam. Ostatných ponechali v Trenč. Tepliciach až na miestnych nemeckých obyvateľov ako i nemeckých štátnych príslušníkov, ktorých sobrali so sebou.

V dobe, keď nemeckí vojaci sobrali všetkých mužov z domov z celých Trenč. Teplíc na nástupište na Štefánikovej ul., iní nemeckí vojaci využili tejto príležitosti k rabovaniu, ktoré previedli tým spôsobom, že puškami rozbíjali dvere obchodov, najmä mäsiarskych, okná a výkladné skrine trafik, ako aj dvere a okná súkromných domov. Čo bolo zatvorené všetko rozbili bez toho, že by boli čakali, kým im niekto príde otvoriť. Rozbíjali všetko bez ohľadu a potom byty zdemolovali. Po vlúpaní sa do trafik, obchodov a súkromných domov, nemeckí vojaci sobrali so sebou všetko, čo sa im hodilo, najmä potraviny, liehoviny, cenné veci a peniaze v hotovosti. Peniaze v hotovosti sobrali vo väčšine prípadov tým spôsobom, že vylámali pokladnice a odtiaľ vybrali peniaze.

Doteraz už boli vyšetrené tieto prípady:

Dňa 3. septembra 1944 asi o 13 a 14 hodine vylámali dvere u mäsiara Jozefa Malku, úderom pažíeb, odkiaľ odcudzili 4 kg slaninového salámu, potom vylámali mu pokladnicu, odkiaľ odcudzili 3.000.– Ks v hotovosti. Celková škoda sa odhaduje asi na 3.240.– Ks.

V súkromnom byte Jozefa Malku vylámali dvere, odkiaľ mu zo skrine ukradli asi 30 kusov mužských košiel, 4 kusy mužských spodkov, 2 budíky v cene asi 11.610.– Ks.

Do hostinca Rudolfa Malku vošli cez otvorenú bránu, dvere hostinca rozbili puškou ako i dvere do výčapu, odkiaľ odcudzili 50 fliaš rôznych liehovín a z kuchyne ukradli asi 7 kg pečeného bravčového mäsa. Celková škoda sa odhaduje asi na 3.000.– Ks.

Do mäsiarskeho obchodu Štefana Červeného vošli zadom, kde boli dvere otvorené, z ktorého ukradli salám a klobásu v cene asi 1000.– Ks a potom v obchode vylámali pokladnicu, odkiaľ ukradli asi 15.000.– Ks v hotovosti. Celková škoda je 16.000.– Ks.

Do súkromného bytu Márie Hubovej na Štefánikovej ul. č. 23, prišiel jeden nemecký vojak s namierenou pištoľou a žiadal od Hubovej, aby mu ihneď dala slovenské peniaze, nakoľko ich potrebuje. Hubová, manželka nosiča celkom bezmajetná, dala mu všetky svoje peniaze, ktoré mala v hotovosti v obnose 500.– Ks. Nemecký vojak peniaze sobral a odišiel.

Do mäsiarskeho obchodu Vincenta Koštiala vlámali sa nemeckí vojaci tým, že rozbili dvere a odtiaľ ukradli 40 kg bielej slaniny, 50 kg udenej slaniny, 50 kg salámu, 40 kg šunkového salámu, 35 kg domácej klobásy, 40 kg debreciniek, 50 kg obyčajnej klobásy, 50 kg bravčovej masti, 10 kg udenej mäsa, 2 mäsiarske koše a k tomu ešte vylámali pokladnicu, odkiaľ vybrali 3.000.– Ks v hotovosti. Celková škoda činí 22.300.– Ks.

Do bytu Jozefa Óváryho vnikli tiež za veľkého hluku, odkiaľ ukradli jeden kufor s prádlom, jedny dámske náramkové hodinky, jednu vojenskú pláštenku, 1 vojenskú blúzu, 1 voj. šatku a iné veci v cene asi 8.000.– Ks.

Do hlavnej trafiky Márie Kaffkovej vlámali sa tým spôsobom, že rozbili a vylomili roletu a dvere a potom z obchodu odcudzili veľké množstvo cigariet všetkých druhov, veľké množstvo obyčajného a cigaretového tabaku, cigár rôzneho druhu, listového papiera a obálok. Ďalej ukradli 6 m látky na panský oblek, 3 páry mužských topánok, 20 m plátna. Potom vylámali pokladnicu, z ktorej ukradli 28.000.– Ks v hotovosti. Celková škoda v tejto trafike ako aj v hlavnom sklade činí dohromady 227.874.– Ks.

Do cukrárne Alexandra Slávika vošli dvorom, rozbili do obchodu dvere a z obchodu odcudzili veľké množstvo cukríkov, bombonov, bombonierov, pečiva rôzneho druhu, celý obchod demolovali a všetko v obchode rozhádzali. Celková škoda sa odhaduje asi na 5.000.– Ks.

V Bratislave dňa 6. septembra 1944.

Slovutný pán
minister vnútra Alexander M a c h
v Bratislave.

Do súkromného bytu Stanislava Bendu na Hlinkovom námestí č. 7, vnikli násilím a s namierenými puškami žiadali Bendu, aby im otvoril byt MUDr. Vavra Šrobára. Manželka Stanislava Bendu zostala v svojom byte, ktorú strážili a ostatní vojaci vnikli do Šrobárovho bytu, odkiaľ ukradli strieborné príbory nezisteného množstva, asi 20 fliaš liehovín rôzneho druhu, asi 15 košiel, 15 mužských spodkov, 40 krabíc cigár a iné veci. Celková škoda sa odhaduje na 15.000.– Ks. MUDr. Šrobár v svojom byte sa nezdržoval. Z bytu Stanislava Bendu sobrali 3 páry mužských topánok, 5 litrov masti, mužské pančuchy, salám, klobásu, údenú slaninu a mäso, asi 10 mužských košiel, asi 10 zimných mužských spodkov, všetko v cene asi 10.000.– Ks.

V trafike Eleny Čifáryovej nemeckí vojaci rozbili výkladnú skriňu, vnikli do obchodu, odkiaľ odcudzili 7.000 kusov cigariet „Lipa“, 7.000 kusov cigariet „Tatra“, 250 kusov cigár „Opera-Speciál“, školské potreby, 1 pár dámskych nohavíc a zo železnej zásoby ukradli 20.000 cigariet „Lipa“, 20.000 kusov cigariet „Tatra“. Celková škoda činí 32.825.– Ks.

Do trafiky Jána Ďurenca vnikli nemeckí vojaci tak, že rozbili puškou okno a potom z trafiky odcudzili cigarety, tabak, korešpondenčné lístky, zápalky, listový papier, pohľadnice a známky, potom vnikli do jeho súkromného bytu, odkiaľ odcudzili cigarety a tabak a to asi 3.500 kusov líp, 3.500 kusov tatier, 1.600 kusov detiev, 60 kusov obyčajného tabaku, 93 kusov lulkového tabaku a množstvo iných vecí. Celková škoda činí asi 5.500.– Ks.

Okrem vyššie uvedených prípadov, ktoré boli už doteraz vyšetrené, vnikli nemeckí vojaci tiež do budov Ministerstva národnej obrany – vojenskej správy v Trenč. Tepliciach, kde všetko úplne spustošili, dvere rozbili, ďalej písacie stoly, skrine, zrkadlá, vojenské kufry, ktoré vylámali, ako i súkromné kufry, z ktorých si zobrali čo sa im hodilo. Ďalej z budov MNO vojenskej správy sobrali zbrane v nezistenom množstve. Počet a druh zbraní sa doteraz nepodarilo zistiť, nakoľko slovenskí vojaci 2. septembra 1944 z týchto budov odišli.

Rabovanie nemeckí vojaci previedli tak, že medzitým, čo všetky mužské osoby boli nastúpené na Štefánikovej ulici, iní vojaci chodili po uliciach a kontrolovali, kto sa díva z okien a ak zistili, že niekto je pri okne, hneď na neho namierili puškou. Ďalšia skupina v tom čase vlámala sa do domov, obchodov a trafik, kde rabovala. Je veľa svedkov, ktorí videli a pristihli nemeckých vojakov pri vyššie uvedených trestných činoch, avšak proti tomu nemohli nič podniknúť, lebo ak sa niekto ozval, ihneď namierili puškou alebo pištoľou na prsia a hrozili im zastrelením. Ukradnuté veci odvážali na bicykloch, zahalené vo vojenských celtách.

Táto rabovačka skoro na všetkých miestach sa odohrala naraz dňa 3. septembra 1944, medzi 13. a 14. hodinou, na základe čoho sa dá usudzovať, že vec bola vopred zorganizovaná.

Nemecké jednotky, ktoré túto rabovačku previedli boli z Dubnice n. Váhom, kam po rabovačke späť odišli. Na autách tieto jednotky mali označené okrem čísiel tiež skratku „Pol“ a odišli z Trenč. Teplíc dňa 3. septembra 1944 asi o 18.30 hod. Od toho času v Trenč. Tepliciach neboli.

Vzhľadom na toto rabovanie a počínanie si nemeckých vojakov, nastala medzi obyvateľstvom v Trenč. Tepliciach veľká panika a zdesenie.

Medzi obyvateľstvom je veľké pohoršenie a vzrušenie, nakoľko sa obáva, že pri príchode ďalších nemeckých vojsk sa môžu vyskytnúť ďalšie podobné prípady, čo vzbudzuje medzi obyvateľstvom k nemeckému vojsku nedôveru.

Úhrnná škoda touto rabovačkou v doteraz zistených prípadoch sa odhaduje na viac, ako pol milióna Ks. Predkladám cieľom láskavého vzatia na vedomie a ďalšie pokračovanie.

Dostane: Prezídium Ministerstva vnútra, odd. 15 a Nemecké vyslanectvo, polic. atašé Goltz v Bratislave.

Na stráž!

Za správnosť odpisu
prednosta výpr.15 oddel.:prednosta ÚŠB:
Dr. Beňuška v. r.

Poznámka: Dokument je prepísaný v pôvodnom znení, bez jazykovej úpravy.

Pripravil: Jozef Bystrický z VHÚ

Viete, že...?

...na konci 2. sv. vojny malo Nemecko 34 pilotov, ktorí mali na účte najmenej 150 bojových zostrelov? (Erich Hartmann – 352 vzdušných víťazstiev)

Na pozadí toho sú bojové výsledky leteckých es spojencov akoby bledé. Veď najúspešnejší Angličan a Američan majú na štíte ani nie 40 nepriateľských lietadiel a najlepší sovietsky pilot ich má 62.

V čom je to, že nemeckí piloti boli akoby o hlavu vyššie v porovnaní so spojencami? Nuž, na toto doposiaľ rozumne neodpovedal nikto.

...na ťaženie proti ZSSR sa spolu s Hitlerom vydala v roku 1941 takmer celá vtedajšia európska únia?

Oficiálne to boli Dáni, Nóri, Holanďania, Fíni, Belgičania, Francúzi, Španieli, Maďari, Rumuni, Slováci, Chorváti a Taliani. V zoznamoch vojnových zajatcov nájdeme aj Luxemburčanov.

Vtedajšej propagande Goebbelsa sa podarilo vtláčiť do hláv všetkých, že ZSSR je hrozbou pre celý svet.

...Nemci počas 2. svetovej vojny budovali maketu letiska?

Lietadlá, hangáry, autá, prostriedky PVO... všetko bolo z dreva. Lenže jedného dňa sa nad týmto letiskom objavil bombardér a zhodil len jednu bombu, po čom sa výstavba letiska zastavila. Bomba totiž bola z dreva.

Zaujímavé však je, že história letiska mala pokračovanie. Nemci sa po „drevenom bombardovaní“ na hračkárskom letisku rozhodli na letisku rozmiestniť skutočné lietadlá. V nádeji, že protivník ich bude považovať za makety.

Lenže dva dni po rozmiestnení skutočných nemeckých lietadiel bolo letisko zbombardované už skutočnými bombami. Na konci bombardovania bolo zhodené puzdro so slovami: „Toto je už niečo iné.“

...ak zbombardovanie Hirošimi môžeme považovať za takpovediac osudové, potom mesto Nagasaki len nemalo šťastie?

Prvotným cieľom druhého atómového bombardovania bolo totiž mesto Kokuera, ktoré však v tom čase bolo zahalené oblakmi.

Americký pilot sa preto rozhodol konať podľa náhradného variantu a atakovať Nagasaki.

...britský výrobca piva Henty & Constables sa počas vojny rozhodol venovať vojakom svoje pivo?

Po vysadení spojencov v Normandii v logistike nebolo miesta na taký prepych akým je pivo. Darca sa však nevzdal a tak jeho výsledkom bolo, že niektoré lietadlá Spitfire boli vybavené dodatočnou „palivovou“ nádržou na pivo s oficiálnym označením „XXX“.

Pivné sudy boli vešané pod krídlami stíhačov, čím sa pivo počas letu správne ochladilo a tak bolo po prilete okamžite pripravené na konzumáciu.

(Dôkaz, ako to vyzeralo, poskytnete video: <https://www.youtube.com/watch?v=0dnX0hpVHwE>.)

A. Mikundová

Jubilanti ZO SZPB sa dožívajú

- **Bratislava 3:** Mária Halašová 90 rokov.
- **Bratislava 12:** Karol Slamka 95 rokov.
- **Bratislava 15:** Anna Gajdošová 94 rokov.
- **Bratislava 18:** Ing. Jarmila Šlauková 86 rokov.
- **Bratislava 19:** Viliam Jasaň 65 rokov.
- **Bojnice:** Dušan Prievalský a Miroslav Cvanciger 65 rokov.
- **Belá – Dulice:** Juraj Kollárik 87, Zuzana Balková a Milan Kováčik 83 rokov.
- **Bacúch:** Anna Brezinová a Angela Chovancová 89, Pavol Cesnak 75 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Gita Országhová 87 rokov.
- **Banská Bystrica – Stred:** Zuzana Šupová 83 a Peter Šalamon 40 rokov.
- **Banská Bystrica – Tr. SNP:** Jozef Hanus 65 rokov.
- **Banská Bystrica – gen. I. Gibalu:** Viera Papcúnová 88 a Jana Šnajdarová 55 rokov.
- **Bracovce:** Miroslav Kolesár 65 rokov.
- **Cinobaňa:** Štefan Demeter 75 rokov.
- **Čierny Balog:** Antónia Kováčiková 88 rokov.
- **Čadca:** Jozef Křivánek 60 rokov.
- **Čaňa:** Imrich Jesenský 75 a Mária Ujjobbágyová 70 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Anton Botka 81 rokov.
- **Detva:** Mária Ostrihoňová 90, Amália Vreštiaková 87, Mária Ďuricová, Jozef Golian a Ján Krnáč 84, Božena Markošová, Štefan Náhlík a Jozef Vilhan 83, Amália Lalíková 81, Anton Libiak 75, Eleonóra Ilavská a Anton Lupták 55, Zuzana Melichová 50 a Ján Kulišák 40 rokov.
- **Dolný Kubín:** Peter Hunčaga 81 rokov.
- **Giraltovce:** Ján Mihal' 86 rokov.
- **Hnúšťa:** Mária Hlôšková 65 a Ľubomíra Hroncová 60 rokov.
- **Horná Mičiná:** Viliam Lenár 75 rokov.
- **Hatalov:** Anna Dorčáková 88 rokov.
- **Hrušov:** Mária Kamasová 75 rokov.
- **Jarabina:** Bartolomej Kisel 70 a Mgr. Sergej Sukovatý 55 rokov.
- **Kokava n/Rimavicou:** Bc. Jana Krotáková 60 rokov.
- **Kremnica:** Marta Hudecová 70 a Jozef Herc 50 rokov.
- **Kordíky:** Ján Bireš 65 rokov.
- **Klenovec:** Margita Trnavská 88, Júlia Chudicová 86, Rlena Jakabšicová 83 a Júlia Segečová 75 rokov.
- **Košice – Juh:** Michal Potoma 86 a Mária Pappová 82 rokov.
- **Košice – Západ:** Jozef Malik 80 rokov.
- **Kobeliarovo:** Ján Hlaváč 80, Milan Kolesár 70 a Ján Nemčko 60 rokov.
- **Kalinovo:** Nadežda Lacová 81 rokov.
- **Kláštór p/Znievom:** Ján Baláža 90 rokov.
- **Lipovec:** Viliam Lamoš 81 a Darina Žlábková 65 rokov.
- **Liptovská Teplička:** Mária Gajdošová 88 a Gizela Revajová 81 rokov.
- **Liptovský Mikuláš:** Mária Chrapčiaková 87 a Janka Šulcová 70 rokov.
- **Lipany:** Anna Džurová – Trnovská 88 rokov.
- **Lehota p/Vtáčnikom:** Anton Mujkoš 70 rokov.
- **Lučenec 2:** Rudolf Václavík 75 rokov.
- **Miezgovce:** Gejza Harinek 65 a Juraj Trgyňa 55 rokov.
- **Melčice – Lieskové:** Viera Miklašová 65 rokov.
- **Myjava:** Ing. Ján Závodný 81 rokov.
- **Makovce:** Štefan Hruščák 60 rokov.
- **Medvedie:** Peter Humeník 84 rokov.
- **Martin – Stred:** Štefan Prevendár 91, Lýdia Mondoková 81, Marta Hladíková, Dušan Čáni a Roman Žák 80, Emília Machovičová a Zuzana Filcová 75, Anna Tichá 70 a Emil Prevendár 55 rokov.

- **Martin – Sever:** Pavol Matejovič 98, Oľga Šlepcová a Miloš Ruppeld 89, Viera Marušková 87 a Elena Majerová 85 rokov.
- **Medzilaborce:** Ivan Pančura 55 a Alexander Pančura 50 rokov.
- **Michalovce:** Imrich Galský 91, Ján Saxun 86, Mária Stulačková 83 a Zuzana Pallaiová 80 rokov.
- **Nacina Ves:** Jozefína Rudáčková 92 rokov.
- **Nové Mesto n/Váhom:** František Koreň 95, Štefan Pollák 85, Eva Hulínková 75, Ján Grznár 65 a Miloš Plank 40 rokov.
- **Necpaly:** Ján Grajciar 75 rokov.
- **Ostrý Grúň:** Mária Michalová 70 rokov.
- **Pribovce:** Marta Bročková 86 a Emília Kováčová 83 rokov.
- **Podhradie:** Miloš Pacela 88 rokov.
- **Poltár:** Anna Eibnerová 91 rokov.
- **Rajec:** Ružena Tociková 70 rokov.
- **Rimavská Sobota – J. Bolfika:** Dana Miterpachová a Mgr. Ivan Gecko 70 rokov.

- **Skýcov:** Jarmila Hözlová 55 rokov.
- **Strelníky:** Milena Majerová 70 rokov.
- **Stráňavy:** Margita Bičianková 90 rokov.
- **Sklabiňa:** Oľga Vaváková a Jozef Ďurica 65 rokov.
- **Stará Halič:** Ján Trčan 60 rokov.
- **Sučany:** Mária Milanová 80 a Anna Naháľková 70 rokov.
- **Senica:** Václav Adam 81 rokov.
- **Strážske:** Mária Žaková a Juraj Stach 65 rokov.
- **Svidník:** Michal Hudák 89, Mária Solejová 87, Štefan Farkaš 81, Emília Federkovičová a Jozef Fecenko 65, Vladimír Hal'ko a Andrej Tyč 60, Renáta Macanová 45 rokov.
- **Tokajik:** Jana Medvecová 50 rokov.
- **Trhovište:** Jaroslav Dolík 55 rokov.
- **Turčianske Teplice:** Oľga Kráľová 84 rokov.
- **Trenčín 1:** Jozefína Strápekova 94, Marta Trebatická 92, Mojmir Reich 90, Anna Michalcová

- 89, Ing. Štefan Koňušik 85, Eva Majtásová 84, Anna Milánová 83, Vilma Panáková 75 a Ing. Pavol Suško 65 rokov.
- **Trnava:** Viktor Chmúra 95, Margita Dubrovayová 91, Helena Pagáčová 90, Vilma Pilingerová 83, Ján Popovič 81, Anton Lenghart 80, Ľudmila Hulková a Marta Rajčanyová 70 rokov.
- **Vagrinec:** Ján Popik 96 rokov.
- **Vysoká n/Kysucou:** Helena Varchová 90 rokov.
- **Závadka n/Hronom:** Ján Kováč 80 a Ing. Alena Lilková 50 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Mária Borguľová 81 rokov.
- **Zvolen – Centrum 1:** Eva Sedmíková 99 rokov.
- **Žabokreky:** Leonard Žilinský 87 rokov.
- **Žiar n/Hronom:** Viktória Gibasová 82 rokov.
- **OblV Žilina:** Miroslav Jančařík 84, Štefan Ďurnek 82 a Viera Zonová 80 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

90-ročný jubilant z Dolného Kubína

Dňa 12. 8. 2017 sa dožil významného životného jubilea 90 rokov Branislav Thurský, aktívny účastník SNP, dlhoročný člen ZO SZPB Dolný Kubín.

Po vyhlásení SNP, dobrovoľne sa do povstania prihlásil v kasárňach pod Gerlachom v Poprade. Pochádza z Malužinej, kde sa tiež zúčastnil bojov proti nemeckým okupantom.

Po potlačení SNP sa pridal k partizánom, ktorí operovali v okolí Malužinej, Nižnej a Vyšnej Boce a Čertovice. Je nositeľom viacerých ocenení za svoju odbojovú činnosť počas 2. svetovej vojny.

K okrúhlemu jubileu mu srdečne blahoželá výbor a ostatní členovia ZO SZPB z Dolného Kubína. Do ďalších rokov mu prajeme hlavne pevné zdravie a ešte veľa pekných dní v kruhu rodiny a priateľov.

Výbor ZO SZPB Dolný Kubín, Štefan Novák

Náhle nás opustil Pavel Nigríni

Túto smutnú správu som sa dozvedel počas dovolenky a dlho som jej nemohol uveriť, nakoľko som sa s ním stretol len pár dní predtým na zasadnutí Predsedníctva oblastného výboru SZPB.

Môj predchodca a dlhodobý funkcionár OblV SZPB vo Zvolene Pavel Nigríni nás náhle a nečakane opustil vo svojich 72 rokoch.

Oblastného tajomníka SZPB začal robiť už ako mladý človek a túto funkciu zastával až do svojho odchodu na dôchodok. Patril k našim najskúsenejším funkcionárom nielen vo Zvolene, ale na celom Slovensku.

Organizácia protifašistického života nebola len jeho práca, bol to aj jeho koníček. Pre skúsenosti a postoje bol zvolený za podpredsedu OblV SZPB vo Zvolene, aby pokračoval vo zväzovej práci a odovzdával skúsenosti mladšej generácii.

Nepoznám lepšieho rétora, akým bol náš Paľko. Keď som potreboval nejakú historickú informáciu, ktorú som nepoznal, môj Pavel mi ju vždy povedal a zorientoval ma. Boli to vzácne chvíle byť s takýmto vzácnym človekom.

Touto cestou ti Paľko Nigríni ďakujem za všetko, čo si urobil pre náš zväz a aj pre mňa. Chcem povedať, že tvoj duch bude stále medzi nami a budeme tvoji pokračovatelia. Som rád, že som ťa mohol spoznať a aj s tebou spolupracovať. Ver, že

nám budeš veľmi chýbať. A vôbec všetkým, ktorí ťa poznali.

No život je už raz taký. Jedni odchádzajú skorej, iní neskôršie. Dôležité je, čo tu po sebe zanechali. Ty si nám zanechal veľa a preto bude tvoje meno navždy zapísané zlatými písmenami vo zvolenskej oblastnej organizácii SZPB.

Češ' tvojej pamiatke drahý Pavel.

Tvoj nástupca a pokračovateľ Ján Kašica

P. Nigrínimu pripína vyznamenanie predsedu SZPB P. Sečkář.

Navždy sme sa rozlúčili

- **Banská Bystrica – Tr. SNP** so Stanislavom Bérešom.
- **Dobšiná** s 92-ročnou Annou Hutníkovou.
- **Hnúšťa** s 87-ročnou Vierou Polčaniovou.
- **Ladomirová** so 70-ročným Štefanom Ducárom.
- **Lipovec** s 88-ročným Ing. Aurelom Horským.
- **Nové Mesto n/Váhom** s 88-ročnou Emiliou Benechovou.
- **Nitra – Horné mesto** s 98-ročnou Alžbetou Krištofovou.
- **Prievidza – HBP** s 96-ročnou Irenou Drobceovou.
- **Prešov – ZV SR klub** s 88-

- ročným Františkom Vasočákom.
- **Selce** s 85-ročnou Máriou Masnou.
- **Senec** so 74-ročnou Mgr. Boženou Venerčanovou.
- **Sečovce 1** s 90-ročným Jánom Ostapčukom.
- **Trenčín 1** so 79-ročným Róbertom Rezníčkom.
- **Važec** s 91-ročným Vladimírom Šípkom.
- **OblV Žilina** s 95-ročným Ondrejom Šamajom.

Češ' ich nehynúcej pamiatke!

P. Gajdoš: Verím, že Legiovlak zaujímavou formou priblíži verejnosti česko-slovenské légie

Minister obrany SR Peter Gajdoš 1. 8. 2017 spolu so štátnym tajomníkom Ministerstva dopravy a výstavby SR Petrom Ďurčekom otvorili na železničnej stanici v Žiline prezentáciu Legiovľaku na Slovensku, ktorý je vernou replikou vlaku česko-slovenských legionárov. 13 vozňov sa bude presúvať cez 9 železničných staníc až do 28. septembra 2017 a bude volne dostupný širokej verejnosti.

„Budúci rok je z pohľadu našej histórie výnimočný. Pripomenieme si 100. výročie vzniku Československej republiky, ako aj ukončenia 1. svetovej vojny. S týmito významnými historickými výročiami sa viaže aj činnosť česko-slovenských légii. Verím, že toto je spôsob, ako sa o nich môžu Slováci dozvedieť viac,“ povedal šéf rezortu obrany.

Všetkým za spoluprácu poďakoval aj predseda Československej obce legionárskej Pavel Budinský. „Československá obec legionárska je akýmsi spojovateľom minulosti, prítomnosti a budúcnosti a chce byť nositeľom Masarykových i Štefánikových myšlienok o demokracii a slobode jedného národa, vtedy českosloven-

ského dnes, bratských českých a slovenských národov,“ vysvetlil.

* * *

Legiovľak je projektom Československej obce legionárskej a okrem snahy oceniť zásluhy legionárov chce verejnosti priblížiť aj osobnosti, ktoré sa aktívne podieľali na vzniku prvého spoločného štátu Čechov a Slovákov. Vlaková súprava predstavuje vernú repliku vlaku, ktorou sa naprieč Ruskom po Transsibírskej magistrále prepravovali česko-slovenskí legionári. Pozostáva z vozňa poľnej pošty, teplušky, plukovnej predajne, ubytovacieho, filmového, dielenského, krajčírskoho, zdravotníckeho, štábného, veliteľského, obrneného a dvoch plošinových vozňov.

Prezentácia Legiovľaku sa ešte uskutoční:

22. augusta až 3. septembra 2017 Košice, Hlavná ulica

5.–10. septembra 2017 Zvolen, osobná stanica

12.–17. septembra 2017 Nitra, železničná stanica

19.–28. septembra 2017 Bratislava,

Múzeum dopravy

Podľa mosr.sk, 1. 8. 2017

Vážení čitatelia, redakcia otvára pre vás novú rubriku, ktorá bude mať názov...

Najcennejšia snímka

Do Bojovníka môžete poslať svoje technicky kvalitné zábery protifašistického zamerania (prípadne aj s jedno-dvojvetovým popisom), ktoré sa vám zdajú niečím zaujímavé a vhodné na zverejnenie. Osobitne privítame zábery, ktoré sú niečím vtipné, veselé, skrátka na dobrú náladu.

redakcia

Pozývame vás

■ Na krajské oslavy 73. výročia SNP na vrchu Roh pri Lubine 26.–27. 8. 2017.

Spomienkové podujatie pri pamätníku na vrchu Roh sa uskutoční 27. 8. 2017 o 14.00 hod.

■ Mesto Martin, posádka Martin a SZPB vás pozývajú na pietny akt pri príležitosti 73. výročia SNP, ktorý sa uskutoční 25. 8. 2017 o 11.00 hod. na Cintoríne hrdinov SNP v Priekope a o 11.45 hod. pri Pamätníku SNP na Severe.

■ Účastníkov osláv SNP, ktoré sa uskutočnia 26. 8. 2017 na Jankovom vršku pozývame pridať sa k pochodu Nesmrteľného pluku a tak vyjadriť úctu svojim predkom. Pochod, ktorý organizuje oblasťný výbor SZPB v Trenčíne, sa uskutoční od 15.30 hod. od amfiteátra k mohyle.

Organizátori veria, že popri priamych účastníkov protifašistického odboja sa zúčastnia aj pozostalí s fotografiami svojich bojových príbuzných.

Viac informácií na www.szpb.sk

Mladá jubilantka

Minimálne kôli agilnosti môžeme stále považovať za mladú tajomníčku ZO SZPB v Lubietovej Danku Lampertovú, ktorá sa v týchto dňoch dožíva 48 rokov.

Podľa formálnych príznakov vekovo ešte nepatrí do rubriky „Jubilanti“, svojou prácou však určite áno. Niet úlohy ku ktorej by nepristúpila s ochotou a zodpovednosťou.

Jej postoj k protifašizmu je jednoznačný. Veď starého otca si nespoznala, pretože jej ho zastrelili nemeckí vojaci na ceste do práce.

K narodeninám D. Lampertovej želáme pevné zdravie, radosť do ďalších dní a veľa šťastia.

Milena Vachová, predsedníčka ZO SZPB

Opustil nás povstalecký bojovník

V týchto dňoch nás navždy opustil Adam Meliš (narodený 4. 4. 1920) z Hornej Poruby.

Počas druhej svetovej vojny sa aktívne zapojil do protifašistického boja. Ako príslušník pohraničnej finančnej stráže v Kalinove sa s celou skupinou zapojil do SNP. Bol účastníkom rôznych bojových akcií v oblasti Kalinova a Lučenca.

Koncom novembra 1944 ho Nemci zajali pri Zvolenskej Slatine a odviekli do zajateckého tábora v Nemecku. Zo zajatia sa vrátil v júni 1945.

Pracoval v rôznych firmách a pred odchodom do dôchodku v ZŤS Dubnica n/V. Aj po odchode na dôchodok aktívne pokračoval v SZPB.

Za svoju aktívnu protifašistickú činnosť bol odmenený rôznymi vyznamenaniami MO SR, SZPB i Trenčianskeho samosprávneho kraja.

Češ jeho pamiatke!

Božena Kulhanová

Vyjadrujeme úprimnú ľútosť

Dňa 4. 7. 2017, krátko po oslavách svojich 90-tych narodenín, navždy opustil naše rady Ján Janega.

So svojim dlhoročným členom, funkcionárom a priateľom sa rozlúčili na cintoríne v Novej Bošáci členovia ZO SZPB Bošáca a predseda oblastného výboru Nové Mesto nad Váhom Ján Hulínek.

Jeho pozostalej manželke a rodine i touto cestou vyjadrujeme úprimnú sústrasť a ľútosť nad jeho odchodom.

Za ZO SZPB Bošáca Marián Mitánek – tajomník

Podakovanie

V našom časopise Bojovník č. 14 str. 10 bola uverejnená správa „Spomienka na hrdinu“ s fotografiou.

Touto cestou by som chcela poďakovať Obecnému úradu v Tulčíku, Oblastnej organizácii SZPB v Prešove a Klubu českého pohraničia – Východné Slovensko za dôstojnú pietnu spomienku na podporu Andreja Slivku, pri príležitosti 70. výročia jeho smrti.

Obec mu udelila čestné občianstvo a tiež vynovila hrob žulovým zákrytom. Sme im za to nesmierne poďační.

Mária Slivková zo Senice s rodinou

Film Dunkirk

Hoci je britský filmár Christopher Nolan známy najmä ako tvorca trilerov Memento, Insomnia, Počiatok, Interstellar a novej batmanovskej série (Batman začína, Temný rytier, Návrat Temného rytiera), jeho najnovší veľkofilm s panoramatickým obrazom, filmovými hviezdami (Keneth Branagh, Cillian Murphy, Tom Hardy), hudbou

Hansa Zimmera, digitálnymi efektmi a astronomickým rozpočtom zobrazuje reálne udalosti druhej svetovej vojny.

Na jar 1940 nemecká armáda obkľúčila francúzske, britské a belgické vojská v severofrancúzskom meste Dunkerque. Ich záchrana a evakuácia do Británie bola vlastne prvou úspešnou akciou západných Spojencov a výrazne tak ovplyvnila ďalší vývoj vojny.

Obrana, č. 7/2017

Kniha Nebeská brigáda

Vilém Sacher bol náčelníkom štábu 2. čs. paradesantnej brigády v Sovietskom zväze, no v roku 1951 ho v hodnosti divízneho generála prepustili z armády.

Keď v roku 1977 podpísal protištátnu Chartu '77, degradovali ho na vojaka, odobrali mu všetky československé vyznamenania a zahraničné mu zakázali nosiť. Zomrel v roku 1987 vo veku 80 rokov, no svoje zážitky a skúsenosti spísal v niekoľkých memoárových kni-

hách. Napríklad publikácia Pod rozstrieľaným praporem sa venuje bojom na Slovensku v roku 1945. Jeho takmer 500-stranová kniha Nebeská brigáda vyšla vlni vo vydavateľstve Pavel Mervart doplnená o poznámky Milana Kopeckého, ktorý sa venuje pôsobeniu čs. vojakov v Sovietskom zväze. Zachytáva najmä vznik 2. čs. paradesantnej brigády a jej bojové nasadenie na Dukle aj v Slovenskom národnom povstaní.

Obrana, č. 7/2017

Kniha Heydrich: Muž so železným srdcom

Prominentného nacistu Reinharda Heydricha prezývali pražský mäsiar a kat.

Šéf gestapa, ktorý naplánoval holokaust a riadil tajnú službu, sa stal protektorom Čiech a Moravy. Po sérii vražd českých generálov a vlastencov dostali Slovák Jozef Gabčík a Moravák Jan Kubiš z hnutia odporu rozkaz Heydricha zabiť.

Kniha opisuje kariéru nacistu až po smrteľné zranenie. Zrodil sa brilantný román o akcii Antropoid riadenej z Londýna.

Filmové spracovanie románu Laurenta Bineta HHHH, oceneného Goncourtovou cenou, prišlo do slovenských kín spolu s prekladom knihy pod rovnakým slovenským názvom Heydrich: Muž so železným srdcom.

Obrana č. 7/2017

Zomrel J. Klemeš, posledný z českých výsadkárov z 2. svetovej vojny

Vo veku 95 rokov zomrel 7. augusta český generálporučik Jaroslav Klemeš, hrdina a veterán druhej svetovej vojny, posledný žijúci výsadkár vyslaný počas druhej svetovej vojny z Veľkej Británie do protektorátu ČaM.

Príslušník československého zahraničného odboja počas druhej svetovej vojny sa narodil 31. januára 1922. Bojoval vo

Francúzsku a vo V. Británii. Vo februári 1945 bol vysadený ako radista skupiny Platinum-Pewter.

Klemeš získal za svoje zásluhy Československý vojnový kríž a ďalšie ocenenia. V roku 1997 mu udelili Medailu za hrdinstvo a vlni v októbri dostal najvyššie české štátne vyznamenanie Rad Bieleho leva.

Podľa teraz.sk, 7. 8. 2017

Ako často sa treba umývať?

Závisí to od individuálnej potreby každého človeka, pretože metabolické procesy (látkovú výmenu v organizme) má každý rôzne. Z hygienického hľadiska je normou jedenkrát za deň. No tí, ktorí športujú či majú iné fyzické záťaže alebo majú diagnostikovanú hyperhydrózu (silné potenie), môžu sa umývať aj dvakrát za deň.

Odporúča sa sprchovanie namiesto kúpeľa vo vanni, pretože pobyt v horúcej vode nesvedčí srdciarom.

Umývať sa odporúča skôr navečer, nie ráno. V spánku nemáme záťaž, telo nám dýcha a po prebudení bude stačiť ak si opláchneme tvár a prečistíme zuby.

Tí, ktorí to s umývaním prehávajú (napr. sprcha každú chvíľu),

môžu už trpieť psychickou chorobou. V takých krajinostiach trpí aj vlastná imunita. Lebo častým umývaním si ničíme bariéry vlastnej kože, stávame sa bezbrannými pred útokmi mikróbov. Vyjadrením toho sú ekzémy, kontaktná dermatitída, zostrujú

sa príznaky všetkých kožných chorôb, napr. psoriázy. Navyše od častého kontaktu s hygienickými prostriedkami (mydlo...) koža rýchlo usychá a rýchlejšie starne.

Umožnite svojej koži aby na svoju očistu použila vlastné zdroje, netreba jej tak často pomáhať. Vylučovanie potu a mazu musí prebiehať – to je normálne.

Koža má tiež schopnosť sama sa zvlažovať, vlastná imunita jej zabezpečuje ochranu pred vonkajšími vplyvmi. No a za predpokladu, že jej dáme šancu, ochráni aj nás.

S využitím press-profi.com

HISTORICKÝ KALENDÁR

21. august 1944 – Sklabinia: prvá obec na Slovensku, v ktorej bola vztýčená československá zástava (na dome Samčíkovcov). Revolučný národný výbor ohlásil obnovenie Československej republiky.

21. august 1944 – Beneš telegrafuje na Slovensko: „Je to posledný okamih, aby ste zmyli všetko, čo quislingovská vláda a tzv. samostatné Slovensko proti spojencom napáchalo. Bude to mať ďalekosiahle následky pre Slovensko a budúce Československo.“

22. august 1944 – V Londýne je podpísaná francúzsko-československá deklarácia o obnovení československo-francúzskej spojeneckej zmluvy.

22. august 1944 – Rozkazom ministra obrany SR č. 53 bol 5. pluku špeciálneho určenia priznaný čestný názov „Žilinský pluk Jozefa Gabčíka“.

23. august 1939 – Hlavné veliteľstvo fašistických vojsk vydáva mobilizačné rozkazy na presun hitlerovských vojsk cez Slovensko na poľské hranice.

23. august 1944 – Tisova vláda požiadala Hitlera, aby okamžite poslal na Slovensko svoje vojsko. Ešte toho istého dňa sa Nemci pohli k hraniciam.

23. august 1944 – Začiatok protifašistického povstania v Rumunsku a zatknutie vlády generála Antonescu. 25. augusta 1944 Rumunsko vstupuje do vojny na strane Sovietskeho zväzu.

23. august 1945 – Nariadením SNR č. 102/1945 Zb. n. bol založený Rad Slovenského národného povstania.

24. august 1944 – Ukrajinský partizánsky štáb dal na základe ďalšieho dožiadania veliteľov oddielov súhlas s partizánskymi akciami. Veličko na tomto základe dáva rozkaz na ničenie dopravných spojov v Turci. Ešte toho dňa partizánske skupiny vyhodili a zatarasili tunely pri Strečne, Kraľovanoch a na trati Horná Štubňa – Handlová.

24. august 1944 – Pplk. gšt. J. Golian, plk. gšt. V. Talský, mjr. gšt. J. Nosko a J. Ševčík sa zišli na VPV v B. Bystrici a na základe správ plk. gšt. V. Talského o sústredení nemeckých divízií na južnej Morave prišli k záveru, že slovenská armáda sa postaví na odpor ak nemecké okupačné jednotky prekročia na západe rieku Váh po Žilinu, na severe Váh po Štrbu a na juhu štátne hranice.

25. august 1939 – Dva dni po podpise paktu Molotov-Ribbentrop (23. 8. 1939) sa v Londýne stretol anglický minister zahraničia lord Halifax a veľvyslanec Poľska gróf Raszinski. Tí taktiež podpísali svojráznu dohodu, pričom v dokumente i v tajnom dodatku k nemu sa hovorilo, že v prípade napadnutia Poľska Nemeckom Anglicko poskytne spojencovi všemožnú pomoc. Aká to však bola pomoc, už dnes vieme.

25. august 1939 – Hitler vydáva rozkaz začať útok na Poľsko, ale ešte toho dňa rozkaz prekvapivo zmenil. Čo sa stalo? Čo ho prinútilo zmeniť tieto plány?

Toho dňa Anglicko a Francúzsko nečakane podpisujú s Poľskom pakt o vzájomnej pomoci v prípade napadnutia treťou krajinou. Ak by teda Hitler zaútočil na Poľsko, muel by vstúpiť do vojny aj s nimi a teda zakolísal. Zastavil sa, celých 5 dní váhal. Bez ohľadu na to, že už mal vo vrecku pakt so Stalinom. Lenže 31. 8. sa rozhodol.

Aj toto ukazuje, ako veľmi je nesprávne tvrdené, že spúšťácom vojny sa stal pakt Molotov-Ribbentrop.

26. august 1944 – Velitelia Spojených partizánskych oddielov A. S. Jegorov, M. Sečanský a E. Bielik sa na spoločnej porade v L. Lúžnej dohodli, že okrem Ružomberka a Brezna obsadia v noci z 28. na 29. augusta aj B. Bystricu.

27. august 1941 – Moskovský rozhlas začína slovenské vysielanie relácie Za slovenskú slobodu.

27. august a 16. september 1947 – Na pracovnej konferencii v auguste 1947 prejavili slovenskí partizáni nespokojnosť s priebehom akcií proti banderovcom a ponúkli svoju účasť v bojoch. K ich iniciatíve sa pripojili i českí partizáni a Zväz vojakov SNP.

27. až 29. august 1948 – Konali sa prvé samostatné zjazdy Zväzu vojakov Slovenského národného povstania, Zväzu slovenských partizánov, Zväzu protifašistických politických väzňov a ilegálnych pracovníkov a Čs. obce legionárskej, ktoré na spoločnom ustanovujúcom rokovaní v Košiciach prehodnotili a schválili návrh na ich zlúčenie do jednej organizácie a prijali názov Zväz ľudových protifašistických bojovníkov.

28. august 1939 – V novom osobnom posolstve Hitlerovi (prvé bolo 22. augusta) britský premiér Chamberlain naznačil, že Veľká Británia negarantuje poľské hranice a opäť ponúkal rokovania o dosiahnutí kompromisu.

28. august 1942 – L. Svoboda píše Stalinovi a žiada ho o nasadenie 1. čs. samostatného poľného práporu v ZSSR (979 mužov a 38 žien) na front. Stihla ho za to kritika od Beneša.

28. august 1944 – V Turčianskom Svätom Martine je zlikvidovaná nemecká misia na čele s generálom Ottom (cca 30 vysokých nemeckých dôstojníkov).

28. august 1944 – Prezident SR Jozef Tiso dáva súhlas na obsadenie Slovenskej republiky nemeckou armádou a na odzbrojenie tzv. nespohľadlivých slovenských jednotiek.

ZRNKÁ HUMORU

Seniorské

Mládenec zastaví na ulici staršiu dámu.

– Babička, povedali by ste mi ako sa najrýchlejšie dostanem do nemocnice?

– Keď mi ešte ráz poviete babička.

* * *

Chlapík stratí papiere, ktoré potrebuje k žiadosti o dôchodok. Manželka mu preto začne nadávať.

Keď to už nemôže vydržať, zájde na príslušný úrad, uprosí úradníkov a prinesie si výmer na starobný dôchodok.

– Ako si to dokázal? Vypytuje sa prekvapená manželka.

– Rozopnúť košeľu som im ukázal svoju šedivú hrud', a to zabralo, odpovedá manžel.

– Ty hlupák jeden, rozčuľuje sa žena.

– Mal si si rozopnúť aj nohavice. Možno by si potom mohol brať aj invalidný dôchodok.

* * *

O sexe

On: – Si taká krásna a milá. Veľmi ťa milujem.

Ona: – Chceš sex?

On: – A ešte si aj chytrá.

* * *

Prečo je lepší sex s učiteľkou ako sestričkou?

Lebo sestrička hovorí „ďalší prosím“ a učiteľka „tak si to celé zopakujeme“.

* * *

On: – Skúsime dnes výmenu pozícií?

Ona: – Dobrý nápad. Ty budeš žehliť a ja budem ležať na gauči.

* * *

S mužmi je to ťažké, ale bez nich mnohé polohy nefungujú.

– Prečo si berieš na rande baterku? Splytuje sa otec devätnásťročného syna a dodáva: – Ja som v твоjich rokoch baterku nepotreboval.

– Taktiež sa pozri, čo si si priniesol domov! Kontruje mu syn.

* * *

Bača Jano je v kúpeľoch, v Piešťanoch. Raz na prechádzke pozoruje ako príde dievčina k automatickej váhe, vhodí do nej mincu a postaví sa na váhu. Pozerá sa na číselník a nespokojne cmuká. Dá dolu kabátik, znova vhodí mincu a postaví sa na váhu. Nie je spokojná... Tak si dá dolu topánky a celé sa to opakuje. Potom si dá dolu svetrik a opäť vyberá z vrecika mincu. Vtedy k nej podíde bača Jano a hovorí: „Nechajte, slečna. Odtiaľ to platím ja!“

Zdroj: <https://spisiakoviny>

pomôcky: ASET, AIME, ELKEN, OAK, APTUS	krmna repa	schopný, po latinsky	republika rada (skr.)	dub, po anglicky	dokazuj	dokonalá podoba	nepooberať	autor výroku: SCHILLER	český hovorový súhlas	otázka na spôsob	majú pochopenie	mužské meno	doktori
karotén, po maďarsky								bežal, uháňal					
1. časť tajničky								veľké oči					
								obec pri Trebišove					
chem. zn. astátu			človek tmavšej pleti šepkajú					protiklad					
								stáli prednášatelia					
výzva zachovať ticho				diabol, po česky smer vývinu					urobí udanie				
									opytovacie zámerno				
sidlo v Nórsku					nočný vták						plošná miera		
					rozotrieť, po maďarsky						očistiť		
pomôcky: LELES, KAROTIN	povraz	predložka	majetok štátu			akademickí funkcionári	sidlo vo Francúzsku						
								sknúť				osobné zámerno	bájnny vták
								prinášaj					
cestovala lietadlom									český výrobca čokolády				
									značka pre kilopond				
patriaci Aranke													
2. časť tajničky													
kypria pluhom				nezotrvávajú v spánku						prúdenie vzduchu			

Správne vylúštenie tajničky z č. 14 znie: **Medové slová skrývajú v sebe jed.** Knihu posielame **Terézii Bonkovej do Prešova.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: **Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.**